Posamezna številka 1·20 K. Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 183. V Ljubljani, v soboto dne 13. avgusta 1921. Leto XLIX.

SLOVENEC

»SLOVENEC« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240·—
za pol leta „ . . „ 120·—
za četrt leta „ . . „ 60·—
za en mesec „ . . „ 20·—
Za inozemstvo celoletno K [illegible].

Sobotna izdaja:
Za celo leto . . . . . K 40·—
za inozemstvo . . . „ 55·—

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (39 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po K 6·—
poslana itd. . . po K 9·—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 30/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. štv. 50, upravn. štv. 328.

Politično list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Hallstattski sestanek.

Ljubljana, 12. avg.

Sestanek predsednikov češkoslovaške in nemškoavstrijske republike v Hallstattu 10. t. m. je bil povsem političnega značaja, dasi se je napovedoval prej zgolj osebno-prijateljski sestanek predsednikov sosednih držav. Oficiozna »Prager Presse« navaja kot predmet razgovora bodoče razmerje med obema republikama, predvsem razgovor o bodočih gospodarskih odnošajih, o izvedbi trianonske mirovne pogodbe, o razmerju Avstrije do male entente in o konferenci v Portorose. »Neue Freie Presse« z dne 11. t. m. objavlja razgovor svojega poročevalca s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem o pomenu hallstattskega sestanka. Češkoslovaška vlada si je prizadevala, je dejal dr. Beneš, uvesti politiko konsolidacije odnošajev med državami centralne Evrope. V tem smislu nadaljuje politične smernice, ki jih je začela z dr. Rennerjem in dr. Mayrom za skupno delo obeh republik in prijateljsko razmerje, ki je za obe državi potrebno, zlasti v slučaju gotovih dogodkov, kar se brez dvoma nanaša na monarhistično propagando na Mažarskem. Glede konference v Portorose je dejal dr. Beneš, da jo Češkoslovaška zelo želi in če bi se razbila, se morate obe državi sporazumeti glede vseh vprašanj, ki bi jih morala rešiti konferenca v Portorose, z direktnimi pogajanji, kakor se je to zgodilo med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo.

Češkoslovaška zunanja politika je zelo modra, iniciativna in si je znala dobiti vodstvo v skupnih zadevah nasledstvenih držav. Češkoslovaška je glede svojih državnih mej saturirana in zato jemlje za podlago pri pogajanjih s sosednimi državami stanje, kakor je določajo mirovne pogodbe. V tem oziru naša država ni tako srečna, ker ne more kratkomalo izreči svoj desinteresma nad Jugoslovani, ki so v velikem številu ostali ločeni od Jugoslovanov v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kljub temu pa moramo konstatirati, da bi bila naša diplomacija, ako bi bila malo bolj spretna, vendar lahko rešila s sosednimi državami vprašanja, važna za neodrešene brate, kakor vprašanje nacionalnih manjšin, šolsko vprašanje, kakor se je že zdavna pogodila v tem oziru Češkoslovaška z Nemško Avstrijo. To bi ne bilo težko, ker bi se pri obravnavanjih pokazalo, da vživajo Nemci v šolskih zadevah ugodnosti, o katerih naši bratje v Nemški Avstriji niti sanjati ne upajo.

Dr. J. K.

»Závodni rady.«

Kakor smo že poročali, je češka poslanska zbornica dne 6. t. m. sprejela zakon o »závodních radách«, o obratnih svetovalcih. Toda govorili smo le bolj o načelni strani tega aktualnega socialnega vprašanja, a zdi se nam umestno, da seznanimo slovensko javnost, za kolikor se briga za socialne naprave, pobliže tudi s posameznimi določili tega zakona.

Obratni svet se voli za vsak samostojni pridobitni obrat, v katerem je celoletno zaposlenih najmanj 30 delojemalcev. Izvzeti so rudarski obrati. Za železniške obrate ostanejo dosedanji zaupniški kolegiji. (§ 1 in 2.) Obratni sveti imajo nalogo, da varujejo gospodarske, socialne in kulturne interese delojemalcev v obratu; osobito morajo gledati, da se izvršujejo mezdne in delavne pogodbe; po potrebi morajo po določenem svetovalcu v prisotnosti obratnega zastopnika dobiti vpogled v mezdne in plačilne sezname; morajo gledati, da se izvršujejo zakonske odredbe glede delavskega varstva; sodelovati pri vzdrževanju discipline in reda kakor tudi pri disciplinarnem postopanju in skrbeti za dobre odnošaje med obratno upravo in delojemalci; svetovati, kadar se delavci odpuste v masah; upravljati ali soupravljati z ustanovami, napravljati v prid delavstva; predlagati izboljšanje obrata (§ 3). V podjetjih, ki vodijo trgovske knjige in vzdržujejo vsaj 300 delojemalcev ali 50 uslužben., more obrat, svet zahtevati, da se mu vsako leto predloži prepis računskega zaključka in bilance za tekoče obratno leto, odnosno račun dobička in izgube, in sicer najdalje 6 mescev po zaključku obratnega leta (§5). Obratni svet ima pravo, da pošlje svoje odposlance k sejam upravnega oziroma nadzorstvenega sveta in k občnim zborom vseh akcijskih, komanditnih družb z omejeno zavezo, kojih osnovni kapital znaša najmanj 1 mil. kron. Izvzeta so podjetja izrecno političnih, strankarskih, kulturnih in splošno-dobrotvornih organizacij. Odposlanci morajo biti vsaj 30 let stari in vsaj tri leta zaposleni v obratu. Odposlanci nimajo glasovalne pravice niti v upravnih in nadzorstvenih svetih niti na občnih zborih (§ 6). Nadaljne točke zakona govorijo o tehnični sestavi obratnega sveta, o volitvi, ki je direktna, tajna in sorazmerna, o volilnem pravu, ki določa za aktivno pravo 20 leto starosti in 3 mesce zaposlenosti v obratu in v poslovanju, a za pasivno 26 let starosti in 12 mesecev, izjema je določena v §. 6. O pritožbah in diferencah razsoja končnoveljavno razsodišče 6 članov (§ 26).

Kakor razvidno, so najvažnejše 3, 5 in 6 točka. Sicer pomeni češka postava o obratnih svetih še komaj prvi korak do socializacije, vendar se nam v državi, kjer največje politične stranke, a tudi socialdemokraške stranke nimajo nobenega smisla za socialno delo, ampak le za brahialno silo in amerikanske dolarje, zdi češka postava ipak napredovanje.

Baranjci proti evakuaciji.

Splošna protestna stavka.

Pečuh, 12. avg. V znak protesta proti evakuaciji Baranje se je tukaj razglasila generalna stavka. Po mestu se premikajo manifestacijski sprevodi, katerih se vdeležuje okoli 30.000 meščanov in delavcev, ki protestirajo, da se naše oblasti in vojska umikajo iz Baranje. Prebivalstvo se nahaja v največji razburjenosti. 20.000 delavcev je izjavilo, da se bodo do konca in z orožjem v roki borili, da ne pridejo pod mažarsko oblast. Pri manifestacijah so se pripetili dva ali trije manjši incidenti, ki so jih povzročili Hortyjevi agenti.

Za pomoč Rusiji.

Belgrad, 12. avg. Ministrski predsednik Pašić je povabil patriarha Dimitrija in člane Rdečega križa, da se doseže sporazum glede načina, kako naj bi se pomagalo ruskemu narodu radi razsajajočih bolezni. To vprašanje bo menda rešil ministrski svet, ker se je naša država pridružila mednarodni akciji zveze narodov in Rdečega križa za pomoč Rusiji. V Ženevi je za 22. t. m. sklicana mednarodna konferenca zastopnikov vseh držav, ki se bodo izjavile, da želijo pomagati Rusiji. G. Miloš Radosavljević zastopnik jugoslovanskega Rdečega križa, in naš konzul v Ženevi g. Nikola Petrović bosta menda zastopala našo državo na tej konserenci. Ko bo ta konferenca končana, bo naša vlada sklepala o tem kakšno pomoč bo treba poslati.

Mednarodna katoliška konferenca v Gradcu.

Gradec, 12. avgusta. Mednarodne katoliške konference. Včeraj popoldne se je nadaljevala konferenca o mednarodnem sodelovanju katoličanov. V imenu nemškega centruma je pozdravil zborovalce dr. Müller (Maribor). Dr. Metzger je poročal o ustanovitvi mednarodne katoliške pomožne organizacije, temelječe na obstoječih katoliških organizacijah. Ta naj služi katoliškemu stremljenju vseh držav. V ta namen naj se osnuje mednarodna pomožna poslovalnica, dalje mednarodna strokovna zveza in pomožne zveze različnih vrst. Pod predsedstvom prof. Muffanga (Pariz) in H. Benkovića (Jugoslavija) se je nato vršilo prvo posvetovanje o mednarodnem katoliškem mladinskem gibanju. Po pozdravih zastopnikov različnih držav je poročal profesor Arnold (Švica) o ciljih, generalni tajnik Sappl pa o praktičnih nalogah mednarodnega katoliškega mladinskega pokreta. Danes dopoldne se je vršila pod predsedstvol Heiklerja (Holandija) in prof. Arnolda konferenca o katoliškem mirovnem gibanju. Poslanec Gieswein (Budimpešta) je govoril med splošnim odobravanjem o potrebi in ciljih, generalni tajnik K. Mayr o delovni organizaciji katoliškega mirovnega pokreta. Po zelo živahni debati je bila sklenjena ustanovitev mednarodne katoliške mirovne organizacije, ki bo hkrati z gojenjem ljubezni do domovine delala na zgradbo krščanskega svetovnega reda in sodelovanja vseh narodov.

Pogajanja med radikalci in demokrati.

Zagreb, 12. avg. »Riječ« poroča iz Beograda: Danes so se sestali radikalni in demokratski delegati radi pogajanj o določitvi delovnega programa. Radikalni delegati so izrazili željo, naj bi se najprej razpravljalo o vprašanjih, ki so v zvezi z delom narodne skupščine, potem pa so pojasnili svoje naziranje o zakonu glede samouprave, invalidov, uradništva, pomoči [illegible] ljedelcem, zaščite delavcev itd., kate[illegible] morala sprejeti skupščina. Demok[illegible] izjavili, da o[illegible]jajo pri svojem pr[illegible] naziranju in da pristajajo na to, da se sprejmejo ti zakoni. Pogajanja se bodo nadaljevala jutri.

Boji v Albaniji.

Prizren, 12. avg. Pred nekaterimi dnevi se je opazilo zelo živahno gibanje albanskih čet ob vsej naši obmejni črti napram Albaniji. Iz Albanije so na naši strani razširjali mnogoštevilne proklamacije v albanščini, v katerih se obmejno prebivalstvo pozivlje na vstajo. Prebivalcem svetujejo, naj takoj ubijejo vse plemenske prvake, ki so nam naklonjeni, ki so izdajalci albanske neodvisnosti ter plačanci sovražne države.

Prizren, 12. avg. Po tridnevni borbi so Miriditi potolkli ostanke vladnih čet na postojanki Žepa. Tiranska vojska se v popolnem razsulu umika proti Lurji. Po porazu čete albanske vade hitro izpraznujejo ozemlje Miriditov.

Mednarodne strokovne organizacije.

Dunaj, 12. avg. Na včeraj otvorjeni skupščini železniških in transportnih delavcev je govoril predsednik mednarodne federacije transportnih delavcev Robert Williams o nalogah mednarodnih strokovnih organizacij, pri čemur se je zahvalil dunajskemu delavstvu za svoječasno akcijo zoper razmere na Madžarskem in opozarjal na akcijo angleških transportnih delavcev, ko je hotela angleška vlada izkoristiti Poljsko, da bi porazila sovjetsko Rusijo. Ako bi angleška vlada takrat ne odstopila od svojih namer, bi bila izbruhnila revolucija in Anglija bi bila danes republika. Govornik se je zavzel nato za strnjenje delavstva vseh držav in izrazil želje, da pride dan, ko bo poleg avstrijske in nemške republike obstajala tudi angleška in sicer kot socialistična republika. Na skupščini je govoril tudi Fimen, ki se je spominjal lanskega bojkota mednarodne zveze strokovnih organizacij proti Madžarski in se zahvalil avstrijskemu delavstvu za podporo.

Spominjajte se „Slovenske Straže“!

Dolenjci!

Dne 14. in 15. avgusta se vrši v Novem mestu katoliški shod za Dolenjsko. Katoliški Dolenjci! Zberimo se te dni v dolenjski prestolici, da se nanovo utrdimo v svojih večnomladih načelih in manifestiramo za katoliško misel!

Odločilen boj za Gornjo Šlezijo.

Vprašanje glede pridelitve oziroma eventuelne razdelitve Gorenje Šlezije je stopilo v odločilen štadij. Po dolgih razpravah med posameznimi kabineti zaveznikov, ki pa niso rodile zaželjenega uspeha, so sklenili zavezniki, naj končnoveljavno reši to kočljivo vprašanje vrhovni zavezniški svet, ki se je te dni sestal v Parizu. Sej vrhovnega sveta se udeležujejo, kolikor gre za gorenje-šlezijsko vprašanje, angleški ministrski predsednik Lloyd George in angleški zunanji minister lord Curzon, Francijo zastopa francoski ministrski predsednik Briand, Italijo Bonomi, dalje dva zastopnika japonske vlade in en Amerikanec. Manjše države niso zastopane, ker ne gre za njihove specielne interese.

Glavno besedo imata Lloyd George in Briand, ki zastopata vsak svojo popolnoma nasprotujočo si tezo. Angleži so za to, da pripade industrijsko ozemlje Gorenje Šlezije nerazdeljeno Nemčiji, Francozi pa zagovarjajo poljsko stališče in hočejo, da pripade industrijsko ozemlje Poljakom.

Nasprotje med Anglijo in Francijo glede gorenješlezijskega vprašanja je postalo že tekom predhodnih razprav tako napeto, da so začeli veliki zapadno-evropski listi pisati, ali bo nepomirljivo stališče obeh velesil res dovedlo do razcepa, gotovo pa je, da bo tudi eventuelno doseženi trenotni sporazum zapustil pri podleglem nasprotniku odprto rano, ki se ne bo dala kmalu zaceliti. Kakor hitro pa jenja med zavezniki odkrito in prisrčno soglasje v skupnosti interesov in začne prevladovati nezaupanje, je ententa svoj cilj izvršila in iz njenih razvalin bo začelo poganjati novo politično življenje, ustvarjale se bodo nove entente in uveljavljati se bodo začeli novi politični sistemi. Zato gorenješlezijsko vprašanje ni samo važno lokalno-politično vprašanje med Poljaki in Nemci, ampak njega dobra ali slaba rešitev je svetovno-političen akt.

Za boljše razumevanje anglo-francoskega spora glede Gorenje Šlezije bo dobro, pretehtati motive, ki vodijo ene in druge do njihovih različnih stališč.

Francozi znajo že od nekdaj spretno združevati politiko interesov s politiko čuvstvovanja. Za časa velike revolucije je Lafayette odšel v Ameriko kot dobrovoljec se borit za svobodo Amerikancev in 100 let pozneje se je maršal Joffre kot odposlanec Francije za ameriško pomoč v svetovni vojni mogel uspešno sklicevati na to dejstvo, ker je vzbudil v Amerikancih čut hvaležnosti. Tudi v politiki glede Gorenje Šlezije postopajo Francozi slično. Oni naglašajo svojo ljubezen do Poljakov in poudarjajo svojo ljubezen za svobodo narodov, pri tem pa ne pozabljajo na — realnost! Največja realnost na svetu pa je denar!

Nedavno so doživeli v Franciji polom dveh velikih bank, pri katerem so francoski mali hranilci izgubili silne milijone. Pri tej priliki so ugotovili francoski listi, da je glavni ravnatelj ene od propadlih bank gospod Berthelot, ki je velik kapitalist pred Bogom in ljudmi, in da je njegov brat Berthelot prvi in vodilni uradnik francoskega zunanjega urada! To je bila interesantna ugotovitev in zato so šli listi še dalje in dognali, da so isti gospodje bratje znali spraviti, seveda ne na svojo škodo, pod francosko finančno kontrolo tudi skoro vsa industrijska podjetja na Poljskem. Tako dobiva francosko navdušenje za Poljake in francoski nastop za dodelitev bogatega rudniškega in industrijskega ozemlja v Gorenji Šleziji vse realnejšo, konkretnejšo in lažje razumljivejšo obliko: Za idealnimi principi o uveljavljenju narodnostnega principa se skrivajo dobro premišljeni računi franco-

skih veleindustrijcev. Letne dohodke iz bogatih zakladov Gorenje Šlezije cenijo Nemci na 10 milijard zlatih mark. Take vsote tudi francoski kapitalisti ne zaničujejo.

Angleško stališče je francoskemu nasprotno. Angleži so se postavili formelno na stran Nemcev, česar jim Francozi ne morejo odpustiti. Tega pa Angleži gotovo niso storili iz ljubezni do svojih včerajšnjih glavnih nasprotnikov. Oni so hladni računarji, za katere je merodajna le njihova lastna korist. Po vsi priliki predvidevajo angleški računi dvoje: Če hočejo dobiti od Nemcev kakšno odškodnino, jih morajo pustiti zaslužiti in živeti. Dalje razumejo Angleži prav dobro, kaj pomeni zanje prevelika okrepitev francoskega kapitala na celem evropskem kontinentu. Oni vidijo, da bo za slučaj francoskih finančnih uspehov na celi črti zavzela mesto Nemčije proti Angliji — Francija, ki lahko postane vsled bogatega posestva na kolonijah, vsled velike mornarice itd. tekom let za Angleže jako nevaren tekmec. Za takega tekmeca pa je treba imeti pripravljeno šibo za tramom in ta šiba naj bo ne preveč slaba Nemčija. Kdor hoče dobiti v svojo oblast tudi francoske kolonije, mora hoteti tudi razmeroma močno Nemčijo. Angleži in Nemci bodo kmalu prav dobri prijatelji.

To prijateljstvo bodo plačali seveda zopet — Slovani!

Strasbourške slavnosti.

Strasburg 8. avg. 1921.

Včeraj zvečer in danes zjutraj smo izvedeli končni uspeh tekem. Orlovska vrsta 10 mož je tekmovala v kategoriji Division I., za katero je predpisano število 10—14 mož. Izmed 70 društev, ki je tekmovalo v tej kategoriji, je dosegla najlepši uspeh z 1151 točkami od 1200 dosegljivih, torej 96 odstotkov. Častno diplomo in darilo dobi vrsta pozneje, častni znak pa so praporu pripeli Čehi pred slavnostno tribuno, na kateri je sedelo 6 škofov — med njimi v sredi ljubljanski nadpastir — 9 generalov, dr. Michaux (predsednik federacije) in drugi odlični gosti. Med vsemi tujerodnimi gosti so najbolj odlikovali Jugoslovane: pri sprevodih so večinoma korakali prvi s svojo krasno zastavo (nosil jo je ponosno brat Pavlin z eleganco), pri odlikovanju je stala prva na desnem krilu in prvo je igrala godba našim na čast »Lepa naša domovina«, vseh 300 zastav — med njimi tujerodne — pa so se ji priklonile.

Med 136 tekmovalci za prvenstvo v artistiki (umetna telovadba) je dosegel 36. mesto izmed 70 zmagovalcev, ki so dosegli nad 75 odstotkov br. Ivo Kermauner (odsek Ježica). Vsled nezadostnega poznanja tekmoval. reda in neprikladnega orodja je dosegel dosti manje točk, kakor bi bil sicer zamogel po svoji sposobnosti; vendar smejo Orli biti ponosni na ta lepi uspeh, na katerem jim je vodstvo Francozov, zlasti Alzačanov, častitalo. Tudi br. Leopold Rihar (Št. Peter—Lj.) je dosegel nad 75% in šteje med zmagovalci celo kot 32. Izid tekmovanja br. Pavliča (Št. Peter—Lj.) v concours olimpiyue je bil manj povoljen, ker je bil že utrujen in je moral tekmovati v dviganju kamna in bremena, česar prej ni vedel in vadil. V ugodnejšem položaju bi mogel doseči najlepši uspeh, ker je ostale točke izvrstno pogodil. Dosegel je vendar 62% in venec. Po tekmah so vsi, ki so jih videli tekmovati, cenili Orle zaradi telovadskih vrlin in ne le radi rdečih srajc. Prva udeležba Orlov na mednarodni tekmi ugledne F. G. S. P. F., poleg Belgijcev, Luksemburžanov in Alzačanov, ki so postavili krasno moštvo, je izpadla zelo častno in na prvi mah priboril Orlu in jugoslovanskemu imenu ugled, mednarodnem katoliškem svetu. Ta zavest bo navdala orlovske vrste s ponosom in jih vzbujala k novim činom. Trnjeva pot, polna truda, znoja in žrtev ni ostala brez sadu. Z božjo pomočjo in podporo zavednih katoličanov bo Orel letel višje in dalje, v čast in korist narodu in domovini.

Pri oficielnih banketih so zastopali Jugoslovanske Orle: g. knezoškof dr. Jeglič, predsednik Orlovske zveze br. Josip Pirc in br. komisar Velikonja, ki so v družbi škofov, generalov, poslancev in voditeljev organizacij raznih narodov vzbudili zanimanje za Jugoslavijo in katoliške Slovence. Čehe je zastopal g. Dolanski in kanonik Halka-Ledochowski. Naši so povsod pokazali bratsko vzajemnost s Čehoslovaki, s katerimi nas tako radi zamenjavajo tujci.

Ob ½3. uri so začele korakati izpred 12 garderob (dolgih po 70 m) mogočne kolone čianov in naraščaja, s prapori na čelu, mimo tribun (defile) na telovadišče, ki je bilo pripravljeno za 5110 telovadcev naenkrat. 10 konj, 15 drogov, 12 bradelj itd. je stalo ob strani. Po poklonu zastav in marzeljezi je nastopila mladina s palicami (ob glasnem štetju brez godbe) precej dobro. Odšli so v teku. Za njimi je nastopilo 40 zmagovalcev prvencev na orodju s krasnimi vrhunskimi vajami pred tribunami. Obenem so tudi naši in čsl. Orli ter drugi inozemci telovadili na orodju ob aplavzu. Gledalcev je bilo do 70.000. Nato so izvajala razna društva boks, proste in vaje z batonom ter obroči zelo zanimivo. Potem je prikazovalo 50 učencev in 50 učenk pariških šol sistem franc. šolske telovadbe (hoja, proste vaje, skupine, tek, žoga, igre in plesi ob petju) — ena najlepših točk. Za njimi so kazali svoje posebne proste, skupinske in redovne vaje: Nizozemci (vojaško ekserciranje 18 mož); Čehi (16) s krasnimi prostimi in skupinskimi vajami za II. slovanski orlovski zlet v Brnu l. 1922., Čehinje (18) s simbol. ritmičnimi sestavami in s kiji (10); Orli (naši) — vsi enako rujavi, kratko ostriženi in lepo opravljeni — z vaditeljskimi vajami; Luksemburžani z vajami s puško; Belgijci z mogočnimi skupinami in prostimi vajami; 15 Poljakov s sekirami (rudarji iz Porenja); Italijani s težkimi prostimi vajami in skupinami; 30 mornarjev v kopalnih hlačicah, rujavi, s celim sestavom naravne fizične vzgoje (hoje, dihalne vaje, atletika, plavanje, plazenje, tek, skok čez ovire itd.) ki ima brez dvoma bodočnost! je želo mogočen aplavz in čestitke.

Ob pol 6. uri je nastopilo nad 5200 članov k prostim vajam, ki niso sicer ravno lepe, a zelo izdatne v fiziološkem oziru. V teku so odšli. Sledile so skupine, večinoma vratolomne, do 80 udeležujočih! Zlasti Belgijci, ki jih je vodil 2 m visok abbé s 6 odlikovanji iz vojske, so se odlikovali in pa Alzačani.

Ob koncu so počastili prapore in delegacije tujerodnih gostov, ki so se vstopili pred glavno tribuno. Prvi so stali naši Orli s svojim praporom in prvi pozdrav ob godbi »Lepa naša domovina« je veljal njim. Za njimi Belgijci, Čehi, Poljaki itd. Potem so defilirale vse kolone z nad 3000 zastavami in odšle na Kleberjev trg, kjer se je sredi nepregledne množice gledalcev poklonilo 14.000 katol. telovadcev Franciji. Na telovadišču pa se je razglasil izid tekem in prva darila. Zvečer se je na obširnem parku Orangerie vršila zabava gimnastov z nastopi. Naši so prepevali do polnoči naše pesmi v največje veselje občinstva.

Goriško pismo.

Gorica, dne 11. avgusta.

Najnovejše, kar se je zadnje dni pri nas zgodilo, so bila slavlja, praznovanje pete obletnice, kar so bili Italijani zavzeli Gorico. Prav nič ni motilo njih veselja dejstvo, da je bilo to zavzetje Gorice le začasno, klaverno, ker so se morali pozeje umakniti do reke Piave. Veseljačili so tri dni in živeli v spominih.

Po vsem mestu so naznanjali ogromni plakati spored slavnosti z napisom v rdečih črkah »Santa Gorizia«. Kljub temu goriško ljudstvo ni več navdušeno za take slavnosti. Ono samo trpi samo gmotno škodo, ko mora zapustiti delo in prisostvovati plesom in raznim drugim ceremonijam. Ugotovili smo celo italijanske hiše, ki niso imele razobešenih zastav in te hiše niso bile redke, da o slovenskih hišah niti ne govorimo. In koliko zastav je bilo izobešenih samo iz strahu? Če bi tega ne bilo, bi bilo mesto pusto in prazno.

Nihče ni korakal za sprevodi godb, vojakov in fašistov, nihče ni klical: Živijo! — ko vsak ve, da je treba dela, da se vse popravi in ne veselice z mnogimi plesi, konjskih dirk, dajanj raznih svetinj in drugega neštevilnega in slabo organiziranega početja vse tri dni do blagoslovitve novega mostu čez Sočo pri Ločniku.

Vsi so se naveličali teh slavnosti, le tisti ne, ki ne žive od svojih žuljev, vsi so siti tega pijanega brezdelja, le oni sloji, ki se valjajo v luksusu in pijanih spominih ne. 500.000 mrtvih in kako se spominjajo teh svojih žrtev? Prav pravi list »L'Averiere d'Italia«, ki je priobčil v nekem pismu na vojnega ministra Gasparottija:

»Slavi se spomin na zavzetje strašne Podgore, gore smrti in na program oficielnih slavnosti, ki imajo namen, da dobi kdo kak vitežki križec, je poleg zvenečih govorov iz ust tistih, ki znajo delati in se boriti samo z jezikom — tudi ne eden, dva, ampak kar trije javni plesi. To se je vršilo na grobišču junakov, v kraju strašnega klanja. Možki in ženske, ki so došli iz bližnjih krajev, oblastva in razna zastopstva, vse je plesalo na oni in isti zemlji, na kateri je umirajoči vojak jokal svoje zadnje obupne solze, ter izdihnil svoj zadnji bolestni vzdih, predno se mu je vlila srčna kri. Visoki podpetniki plesalk so se vtikali na lahno v tisto zemljo, ki je sprejela zadnji poljub umirajočega vojaka, ki ga je pošiljal v trpljenju materi in rodbini. Na mestu največjih žrtev so se sklepale ljubavne zveze, so se dogovarjali ljubimski sestanki, so se pripravljala prešestva. Vlačuge Italije — naprej!«

Hude besede — narekovalo jih je človečansko čustvo. Mi bi jih morali in mogli podpirati. Z istim čustvom ogorčenja smo opazovali direndaj na mestu največjih žrtev, vse samo radi »teatra« brez vsake resnobe. Tragično!

Komično pa je bilo, da je laška vojaška godba igrala skozi mesto Radeckijevo koračnico in so pri tem naši fašisti kaj čudno gledali vzklikajoč: »Smo v Italiji!«

Druga je ta, da so tiste dni mnogi tujte dni mnogi tujci nadlegovali ljudi in prodajalne za podobice kot mal spominek na »Santa Gorizia«, ki je, tako je dejal eden, patrona mesta Gorice. Ti slučaji so se v resnici dogodili in kaj lepo osvetljujejo, na kaki način se je udomačila beseda »sveta Gorica«.

Goričani pa pravijo: Praznikov nas reši, Gospod! Zdaj jih je že toliko, da če bodo dosledni, ne pridemo več iz njih.

Gornješlezijsko vprašanje.

Nepopustljivost Lloyda Georgeja.

Berlin, 12. avg. »Telegraphen Union« javlja iz Pariza od 11. t. m.: Komisija izvedencev je danes dopoldne izročila konferenci poročilo, ki ga je izdelala v smislu novih smernic. Briand in Lloyd George sta že dopoldne razpravljala o tem poročilu, a se nista mogla strinjati. Razgovori, katerih se je udeležil tudi lord Curzon, so se začeli ob 9. uri 15 min. in so trajali do 11. ure 15 min. Ko je bila konferenca končana, se je govorilo, da razgovori ne le niso dovedli do zbližanja, temveč so pokazali, kako različna naziranja vladajo na obeh straneh. Francozi kakor Angleži vztrajajo pri svojem stališču. Nepopustljivost Lloyd Georgeja je povzročila veliko razočaranje.

Zveza narodov naj odloči.

Pariz, 12. avgusta. Kakor zagotavljajo konferenčni krogi, sta se francoska in angleška delegacija sporazumeli, da predložita gornješleško vprašanje v razsodbo zvezi narodov.

Politične novice.

+ **Nam je vseeno!** »Nam Slovencem je čisto vseeno,« piše včerajšnji »Slovenski Narod«, ali se zove naša država Jugoslavija, Velika Srbija, Velika Hrvatska (na Veliko Slovenijo je »Narod« pozabil), Eshaezija ali Balkanezija (ravno komaj, da ne reče še: ali Avstrija ali Kina); glavno je, da smo enotna država, v kateri vladajo red, mir in kultura (in dr. Žerjav). Nam Slovencem je čisto vseeno, ali se vojaka komandira po srbsko ali hrvatsko ali slovensko (ali pa nemško, oziroma v volapüku in esperantu), samo da je vojska dobra. **Vseeno nam je, ali se uraduje srbski, hrvatski ali slovenski** (ali pa nemški), samo da se uraduje dobro, točno, urno in brez korupcije. Vseeno nam je, da-li se moli katoliško ali mohamedansko, ali židovsko (najrajše nič), samo da je narod srčno blag in plemenit. Zahtevamo le, da smo SHS pred zakonom, na vseh mestih in v vseh kategorijah enakopravni, da odločujejo le talent, marljivost in poštenost (in članstvo pri Sokolu). **Po svojih šolah, v svojem slovstvu bomo gojili svobodno slovenščino, goje naj Hrvatje svojo hrvaščino in Srbi naj goje svojo srbčšino** (tudi to nam je vseeno!) Kakor pa smo se prej prisiljeni učili nemščine, tako se hočemo poslej svobodno in z radostjo učiti srbščine in hrvaščine v cirilici in latinici (saj je vseeno!). To učenje nam je danes prav tolika radost in tolik ponos, kolikor nam je blo prej učenje nemščine, mažarščine ali laščine v muko in sramoto (ali ni tudi to dijakom vseeno?). Prav isto naj store Srbi in Hrvatje in polagoma sezlijemo.« — Ne bi se čudili, če bi slišali take besede pri dobrem komersu tako okoli polnoči. »Slov. Narod« pa izhaja ob 2. uri popoldne in zato bi lahko pisal nekaj pametnejše. Kar stoji v citiranih besedah, je sama gostilniška fraza, ki pa postane lahko zelo nevarna. Kaj, če bi v Belgradu res sklenili, da je uradni jezik v slovenskih uradih srbski? Čemu naj potem gojimo v svojih šolah »svobodno slovenščino«? Če pa se je učimo, kako naj se zopet »polagoma zlijemo«? Ali ne veste, kakšne verze je napisal Prešeren o nekih gotovih ljudeh? »Narod« bi bil svoj članek najlepše zaključil z dunajskim kupletom: »Mir ist alles ans, mir ist alles ans, — ob ich a Esel bin oder a Gans!«

+ **Vojaška konvencija med Jugoslavijo in Češkoslovaško** se je sklenila 31. julija t. l. Ta konvencija pomeni tehnično izvršitev politične pogodbe med Jugoslavijo in Češkoslovaško lanskega leta. O vsebini vojaške konvencije se seveda ne poročajo nobene podrobnosti; gotovo je, da gre za enotno vodstvo v slučaju kake skupne vojaške akcije, za vojaške predpriprave, ki so v to svrho potrebne, pa tudi za medsebojno gospodarsko pomoč.

Plačilni nalogi o neposrednih davkih.

Začasni zakon o proračunskih dvanajstinah, ki je objavljen v »Uradnem listu« z dne 2. avgusta 1921, št. 90, ne nalaga davkoplačevalcem nikakih večjih bremen, nasprotno vsebuje posebno glede dohodnine in plačarine izdatne olajšave. Obenem pa izkuša s poenostavljenjem dosedanjih zakonitih določil kolikor mogoče pospešiti poslovanje davčnih oblastev, da se na ta način zopet doseže kurentna odmera davkov, ki je tako v interesu finančne uprave, kakor davčnih zavezancev samih. Le iz tega vidika je presojati določilo navedenega zakona, ki odpravlja davčne plačilne naloge.

V nadomestilo plačilnih nalogov bodo prvih 15 dni pričetkom vsakega koledarskega četrtletja (to je od 1. do 15. januarja, od 1. do 15. aprila, od 1. do 15. julija in od 1. do 15. oktobra vsakega leta) pri davčnih uradih razgrnjeni na vpogled izkazi za vse odmere, ki so se izvršile v pretečenem četrtletju.

Razgrnitev se bo javno razglasila po občinah itd. na način, da bo vsak davčni zavezanec pravočasno obveščen, za katere davke so odmerni izkazi razgrnjeni in komu davek še ni odmerjen, da si prihrani pot v davčni urad. Vsak davčni zavezanec bo imel pravico vpogledati le njegovo osebo zadevajoče predpisne podatke, za druge pa le, če se izkaže z njihovim pooblastilom (ki je kolka prosto), da jih sme zastopati v davčnih zadevah, odnosno, da sme v njihovem imenu vpogledati odmerni izkaz. Na ta način je mogoče, da davčni zavezanci osobito iz oddaljenejših krajev odpošljejo v davčni urad vpogledati odmerni izkaz svojega zaupnika, da jih obvesti o višini predpisa. Komur bi ne bilo jasno, na kateri podstavi se mu je odmeril davek, lahko, kakor do sedaj, prosi s kolka prosto vlogo davčno oblastvo, naj mu priobči podrobno odmerno podlago. Z vložitvijo take vloge se prekine prizivni rok in prične ostali rok zopet teči šele, čim se davčnemu zavezancu dostavi rešitev.

Plačilni nalogi v dosedanji obliki se bodo tudi v bodoče vračevali onim davčnim zavezancem, katerim se bo prvič odmerila pridobnina, rentnina ali dohodnina.

V tem smislu bodo postopala davčna oblastva pri davkih, ki se predpišejo za poznejša leta. Komur davek za leto 1920. in prejšnja leta še ni predpisan, bo o predpisu obveščen s plačilnim nalogom v sedanji obliki.

V zvezi z odpravo plačilnih nalogov so se preuredila tudi določila o prizivnem roku. Ta je določen pri davkih, katerih odmera se priobči davčnim zavezancem z razgrnitvijo odmernega izkaza s 15. dnevi po preteku roka za vpogled. Ker bodo odmerni izkazi razgrnjeni na vpogled od 1. do 15. prvega meseca v vsakem koledarskem četrtletju, bodo prizivni roki potekali 30. jan., 30. apr., 30. jul. in 30. okt. vsakega leta, za plačilne naloge, ki se dostavijo o predpisu davkov za prejšnja leta ali v drugih izjemnih primerih do konca septembra t. l. velja še dosedanji 30 dnevni prizivni rok: od 1. oktobra t. l. dalje pa se skrči ta rok na 15 dni, ki se bo računil od dneva, ki sledi vročitvi.

Sedaj za Slovenijo uveljavljeni način razgrnitve odmernih izkazov je bil v nekaterih pokrajinah naše kraljevine že dosedaj običajen in se je udomačil brez vsakih težav. Upati je, da se udomači čimprej tudi v Sloveniji, posebno ker se je odmera kontigentirane pridobnine in dohodnine, izročila zopet v roke davčnim komisijam, v katere volijo polovico članov davčni zavezanci sami.

Odkritje spominske plošče dr. Pogačniku.

Prihodnji ponedeljek, na Vel. Šmaren, se vrši v Kamni gorici odkritje spominske plošče dr. Lovru Pogačniku. Slavnostni govor bo govoril glavni urednik »Slovenca« Franc Smodej. Svoje somišljenike iz okolice in Ljubljane vabimo, da se udeleže spominske slovenosti našega nepozabnega sodelavca!

Dnevne novice.

— **Občni zbor kmetske županske zveze.** Župane in občinske odbornike vabim **na občni zbor Županske zveze,** ki se vrši v nedeljo 14. avg. ob 11. uri dopoldne v dvorani Jugoslovanske tiskarne III. nadstr. Županska zveza je pred vojno zelo živahno delovala in dosegla v korist naših občin velike uspehe. Novim razmeram primerno moramo sedaj Županisko zvezo preosnovati da bo mogla s povdarkom in uspehom v občinah zastopati samoupravne pravice ljudstva. Občnega zbora se naj udeleže župani in občinski odborniki zlasti iz bližjih občin. — Janez Stanovnik, tč. podpredsednik Županske zveze, narodni poslanec.

— **Na katoliški shod v Novem mestu** dne 14. in 15. avgusta vozi le en zosebni vlak zjutraj 15. iz Št. Janža do Kandije in zvečer iz Novega mesta do Št. Janža. Polovične vožnje prometno ministrstvo ni dovolilo. Toliko v pojasnilo na razna vprašanja glede vlakov.

— **Šmihel—Stopiče.** Za župana te največje kmetske občine v Sloveniji je bil izvoljen naš somišljenik g. Alojzij Vovk iz Gotne vasi. Tudi vsi svetovalci so pristaši SLK.

— **Na Veliki Šmaren popoldne na Homec!** Kamniško orlovsko okrožje priredi ob 3. uri javno telovadbo z ljudsko veselico. Vlak odide iz Ljubljane ob 1. uri, drugi ob 2. uri. Z večernim vlakom se vsakdo lahko povrne nazaj. Homec je ena najlepših točk kamniškega okraja.

— **Pevska prireditev v Kamniku.** Izkaznice za polovično vožnjo po 2 K bomo pošiljali po povzetju zborom na pevovodje, posameznikom pa na njihov naslov, vsem onim, ki jih naroče po dopisnici do 24. t. m. Naročite jih, kolikor mogoče skupno radi dela in stroškov. Odbor potrebuje točnih podatkov udeležencev, da more prositi za zadostno število voz pri železniških ravnateljstvih. Kdor želi skupno kosilo, naj to istotako naznani do 24. t. m. Društva, pevski zbori, ki so člani P. Z. dobe po pošti tudi izkaznice za zastopnike. Društva, ki ne morejo poslati svojega zastopnika, naj oddajo svojo izkaznico zastopniku bližnjega zbora, ki se slavnosti udeleži. Taki zastopniki imajo toliko glasov pri zborovanju, kolikor društev zastopajo. Zbori, ki nam še niso poslali preglednic in prijav, naj iste takoj pošljejo! Noben zbor naj ne ostane brez vdeležbe.

— **Seja višjega šolskega sveta** dne 11. in 12. t. m. se je vršila deloma v znamenju boja proti učiteljstvu, ki si je na svoj prapor zapisalo krščansko prepričanje in krščansko vzgojo. Obljubljeno nam je o njej natančno poročilo.

— **Angleški poslanik pride na Bled.** Angleški poslanik na našem dvoru sir Alban Young se je vrnil iz Londona in bo posetil Bled, kjer bo ostal nekaj časa. Čehoslovaški poslanik Kalina odpotuje za dalj časa v Prago.

— **Prve nove zvonove in sicer bronaste** bodo dobile že letos v zasedenem ozemlju, tele fare na Notranjskem: Slavivina, Trnovo, Prem. Laška vlada jih da zastonj in tudi zastonj obesi v farni cerkvi in pri vseh opdružnicah. Ta ljubezen do naših cekva se nam čudna zdi. Morda, tako sodimo, pa to po mirovni pogodbi morajo storiti.

— **Avtomobilni promet na progi Ljubljana — Celje** se bo otvoril v nedeljo dne 14. t. m. z dvemi avtobusi, ki bosta vozila po starem voznem redu t. j. odhod iz Ljubljane ob 6.30 zj. in ob 15.30 pop. odhod iz Celja ob 6.30 zj. in ob 13.30 pop. Vožnja bo trajala vsakokrat približno tri ure. Cena za vsak km K 2. V soboto 13. t. m. bo odhajal prvi voz iz Ljubljane v Celje ob 13.30 pop. izpred »Figovca« na Dunajski cesti.

— **Kljubovalna protestantska cerkev v Rimu?** Iz Rima poročajo, da so metodisti, ki so že svoj čas kupili tik za vatikanom na Monte Mariu obširno zemljišče z namenom, da zgradi tamkaj protestantsko kljubovalno cerkev in druge svoje zavode, so sedaj rimskemu mestnemu svetu predložili svoje načrte in prosili za stavbno dovoljenje. Proti tej nakani se je dvignila vsa rimska javnost in tudi ne katoliški listi odločno zahtevajo, da se stavbno dovoljenje ne izda. Liberalni listi pišejo, da če že niso prijatelji katoliškega klerikalizma, jim je protestantski še toliko manj simpatičen. Sodeč po javnem mnenju je upati, da se metodistom njihov načrt ne bo posrečil.

— **Vse pride na dan.** Te dni je neka mati naznanila sarajevski sodniji, da sta dva njena sinova pred dvema letoma ubila očeta. Izkopali so truplo in na njem res odkrili telesne poškodbe. Sinova sta pobegnila, preje pa sta zapalila svojim bratom domove, misleč, da so ju oni naznanili. Orožnikom se je posrečilo oba zločinca ujeti in izročiti sodišču.

— **Nepravi dijak — tat.** Anton Orlović iz Splita se je udeležil dijaškega kongresa v Sarajevu. Spal je skupno z drugimi tovariši. Ko so ob koncu kongresa karlovški dijaki nekega jutra odšli, jih je on obdolžil, da so mu ukradli 100 dinarjev. Takoj za njim pa je javil tudi dijak, ki je spal poleg njega, da mu zmanjkalo 250 dinarjev. Policija je vsled tega telefonično obvestila orožnike v Zenici in ti so potem preiskali karlovške dijake, pri katerih pa niso našli ničesar. Stvar se je preiskala in dognala, da Orlović sploh ni dijak, ampak tat, ki ga že dolgo zasledujejo. Tekom preiskave je dospelo tudi naznanilo ljubljanske policije, da je Orlović nujno sumljiv tatvine kovčka, ki je bil ukraden akademiku Tudorju Miljenku iz Splita. Kovček je bil ukraden v Ljubljani in je bilo v njem za 15.000 K vrednosti. Moža so seveda zaprli in bo imel sedaj priliko nemoteno študirati.

— **Trčenje vlakov.** Na postaji Turbet v bližini Travnika v Bosni sta pred par dnevi trčila dva tovorna vlaka. Človeških žrtev pri tem hvala Bogu ni bilo, pač pa znaša škoda okroglo pol milijona kron.

Slavnosten sprejem Orlov tekmovalcev.

Dne 12. avgusta sta se vrnili delegaciji predsedstva O. Z. in tekmovalne orlovske vrste iz Strasbourga v Slovenijo.

Ko so se pripeljali naši zmagoviti Orli na Jesenice, so jih navdušeno pozdravili jeseniški Orli in Orlice z godbo in veliko naših somišljenikov in somišljenic. Na Jesenicah se je zgodil neprijeten incident, ki ga je povzročil obmejni komisar, ki ni dovolil naši godbi vstopa na peron. Ker so Orli morali 2 uri čakati na ljubljanski vlak, so odkorakali v Delavski dom, kjer se je vršil navdušen sprejem. Orle so povsod prisrčno pozdravljali. Posebno navdušeno so bili Orli zmagovalci pozdravljeni v Radovljici, Kranju, Škofji Loki in v Št. Vidu. Orli in Orlice v kroju so povsod klicali gromovit: Bog živi! v domovino vračajočim se tovarišem.

Nad vse pričakovanje sijajen je bil sprejem Orlov tekmovalcev v Ljubljani. Na stotine ljudi se je zbralo na peronu, na velikem prostoru pred poslopjem glavnega kolodvora je pa čakalo več tisoč somišljenikov in somišljenic SLS Orle tekmovalce. Ko se je pripeljal vlak, je ljudstvo navdušeno pozdravilo Orle tekmovalce, kateri so krepko odzdravljali. Salezijanska godba je zasvirala orlovsko himno.

V imenu predsedstva O. Z. je pozdravil vračajoče se brate Orle br. dr. Basaj z vznešenim govorom; načelnik O. Z. br. Pavle Kržan je pozdravil tekmovalce v imenu vaditeljskega zbora. Predsednik O. Z. br. Jože Pirc se je zahvalil v imenu delegacije predsedstva O. Z. in orlovske tekmovalne vrste, poudarjajoč, da je vse naše delo namenjeno zmagi katoličanstva in narodnosti. Po pozdravih je zasvirala godba narodno himno, nakar se je razvil svečani sprevod po Ljubljani z orlovsko zastavo na čelu, na kateri je visel novi trak francoskih katol. telovadcev, pridobljen z zmago pri tekmi. Med zvoki godbe in neprestanimi Bog živi! klici je sprevod korakal po Ljubljani pred Ljudski dom, kjer se je razšel. Med sprevodom so oo. frančiškani razsvetlili samostan z bengaličnim ognjem. Živahno manifestacijo je priredila množica pred škofijsko palačo škofu dr. A. B. Jegliču.

Po končanem najsijajneje uspelim sprevodu je ljubljansko okrožje O. Z. priredilo Orloml telovadcem prisrčen pozdravni večer v dvorani Rokodelskega doma.

Ljubljanske novice.

lj † **Oton Seydl**, širom domovine priljubljeni zobotehnik, je izdihnil včeraj dopoldne v Stritarjevi ulici v Ljubljani, star 48 let. Pokojnik je bil rojen v Banatu, toda že v rani mladosti je prišel na Kranjsko, ki mu je postala nova domovina. V Ljubljani si je pridobil domovinsko pravico. Kot zvest naš državljan je zelo želel, da bi tudi njegov rojstni kraj pripadel Jugoslaviji, toda antanta ga je prisodila Rumuniji, vsled česar je bil popolnoma odrezan od dragih sorodnikov, ki niti k smrtni postelji niso mogli pohiteti. Pokojnik je imel dobro srce za revne sloje, katerim je opravljal vse ordinacije brezplačno. Tudi v testamentu se je velikodušno spomnil mestnih revežev, Salezijanskega zavoda, gasilnega društva in kot ljubitelj glasbe in petja tudi naše »Glasbene Matice« in »Ljublj. Zvona«. Mnogobrojni prijatelji in znanci ohranijo prijetnega in vedno taktnega družabnika v hvaležnem spominu. — Pogreb bo jutri v nedeljo ob 4 uri pop. na pokopališče pri Sv. Križu.

lj **Gg. občinske svetnike ljubljanske** vabim, da se zanesljivo udeleže občnega zbora Županske zveze, ki se vrši jutri ob 11. uri dopoldne v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstr. — Predsednik kluba obč. svetnikov SLS.

lj **»Rimski hlapci«.** Prejeli smo: Stali smo pred kavarno »Evropo«. Mimo je prihajal sprevod naših Orlov, ki so priborili našemu jugoslovanskemu, da ne rečemo slovenskemu imenu, v Strassbourgu pri telovadbi prvenstvo in dvignili visoko jugoslovanski prapor v svetu. A gruča demokratskih pondeljkarjev jih je kljub temu pričela pitati z imeni »rimski hlapci«. Ali zato, ker so proslavili naše ime med francoskim narodom? Živimo v pondeljkarski demokratski kulturi.

lj **Predsednik višjega deželnega sodišča** g. Kavčnik je nastopil svoj dopust in bo odpotoval na jug, nadomestoval ga bo podpredsednik g. dr. Rogina. Z dopusta se je vrnil in prevzel uradne posle predsednik deželnega sodišča g. dr. Papež.

lj **Vse odseke pripravljalnega odbora za ženski kongres** vabimo, da se zanesljivo udeleže seje v soboto, dne 13. t. m., ob 3. uri popoldne v prostorih Splošnega slovenskega ženskega društva na Rimski cesti.

lj **Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani** sklicuje dne 16. t. m., ob 8. uri zvečer sestanek v gostilni pri »Zlati ribi«. Prosimo za obilno udeležbo vseh članov. — Odbor. (k)

O priliki zbodovanja »Saveza ženskih društev« v Ljubljani dne 1. 2. in 3. septembra, naj izkaže vse naše občinstvo, posebno pa naše ženstvo dejansko vse simpatije in vso ljubezen, katero gojijo do svojih južnih sester. Spominjamo se poročila slovenskih delegatk v Belgradu in Novem Sadu. Kako ginjene so nam pripovedovale o prekipevajoči ljubezni srbskih sester, kako so jim dnevi, ki so jih bile prebile doli v najlepšem spominu! Naša sveta dolžnost je skrbeti, da odnesejo tudi srbske in hrvatske delegatke o naših ljudeh in o naših krajih najlepše utise.

lj**Poziv policiji.** Pri izstavljanju novih potnih izkaznic se morajo ljudje pri ljubljanskem polic. ravnateljstvu tlačiti po cele ure v neznosni gneči. Umestno bi bilo, da bi policija pri tem poskrbela za red, in sicer najbolje na ta način, da izvrši vsakemu čakalcu številko in tako določi vrsto, po kateri pridi v urad. Muke čakanja bi bile s tem vsaj deloma odpravljene.

lj **Občinstvu v pojasnilo in upoštevanje.** V Ljubljani prevladuje splošno mnenje, da zadošča, če babica naznani v mestnem domu rojstvo kakega otroka. To pa nikakor ni res. **Vsakega novorojenca je treba poleg prijave pri fizikatu priglasiti tudi na policiji in pa na mestnem magistratu v popisovalnem uradu;** to zadnje seveda šele takrat, ko je dete krščeno in je dobilo ime. Popisovalni urad je oni urad, v katerega se stranke zatečejo v najrazličnejših prilikah in slučajih. Otroku je treba delavske knjižice ali domovnice, starši se obrnejo na urad; če je otrok priglašen, se želja lahko izpolni, če pa ni, pa mora stranka predložiti šele krstni list, kar gotovo poslovanje le zavlačuje. Če otrok, sin ali hči, ni priglašen in pravilno vpisan v matični poli, so sitnosti in pota pri kasnejših prilikah n. pr. pri ženitbah, vojaških naborih in sličnih priglasitvah. Potreba pravilne prijave se pokaže pač neštetokrat v življenju. In ko se to življenje neha, se tudi pokaže, da je neobhodna potreba, da je človek pravilno priglašen. Kajti sicer je treba ob tako tragičnem slučaju novih potov, da se zadosti veljavnim predpisom. Kaj je storiti, če kdo umrje, o tem pa prihodnjič.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Amalija Bogataj, hči mizarskega pomočnika, 1 mesec. — Marija Kralj, zasebnica, 70 let. — Nadica Trost, hči profesorja na konservatoriju, 5 mesecev. — Marjeta Filipič, delavka, 79 let. — Matevž Zaletel, gostač, 47 let. — Angela Mohorič, kočarjeva hči, 20 let. — Jožefa Smerkolj, vdova sodnega sluge, 72 let. — Pavlina Tomc, dijakinja, 18 let. — Ana Mede, zasebnica, 82 let. — Vojka Frančiška Drovenik, hči strojevodje, 10 mesecev.

lj **Zaprisega državne varnostne straže na ustavo.** Osrednji poveljnik državne varnostne straže v Sloveniji g. Geržinič je predvčerajšnjim in včeraj zaprisegel v nazočnosti g. p. Tominca državno varnostno stražo na ustavo.

lj **Ljubljanski kavarnarji** so z ozirom na visoko povišanje najemnine lokalov in na povišek davkov zvišali cene črni kavi na 4 K, beli na 5 K — po vseh kavarnah enako. — Zadruga gostilničarjev v Ljubljani. (k)

lj **Nove čepice ljubljanskih komisijonarjev** takozv. ta »rdečih« so nekomu tako všeč, da jim je v »Slovencu« posvetil nekaj vrstic. S temi vrsticami pa »ta rdeči« očividno niso bili zadovoljni in so v neki drugi notici v »Slov. Narodu« obdolžili »ta plave«, da so z notico v »Slovencu« v zvezi in si še domišljali, da jim »ta plavi« njihovo modo zavidajo. Ni pa res ne eno ne drugo. Če jim nese, si lahko to privoščijo, to je popolnoma njihova stvar. Škoda le da so pod novimi čepicami še vedno nekateri stari komisijonarji. — Kar se pa tiče »Korlna« dvomimo, da bi »ta rdeči« katerega od »ta plavih« k »sprejemu« pustili, posebno če bi kak tak gospod imel seboj mnogo prtljage. Saj bi imel mnogo posla, da bi se rešil »ta rdečih«. — Več članov I. društva ljubljanskih postreščkov.

lj **Tožba g. Peska proti g. Jelencu.** Gospod Anton Pesek je vložil po svojem zastopniku g. dr. Furlanu pri okrajnem sodišču v Ljubljani proti uredniku »Jutra« g. Jelencu tožbo, v kateri se med drugim izvaja: »Ko se je dne 28. junija 1921 zvečer izvedelo po Ljubljani o atentatu na prestolonaslednika, je občinstvo to vest z naravnim razburjenjem povsod živahno obravnavalo. To priliko je porabil g. Jelenc, da je v kavarni »Zvezda« g. Peska javno napadel in osramotil. Govoril je namreč takrat v navedeni kavarni vpričo mnogih gostov na ves glas, da so narodni socialisti atentat na regenta pod vodstvom g. Peska aranžirali, da je g. Pesek svinja, baraba in falot in da bi mu dal 25 na..., če bi prišel v kavarno. Gospod Pesek je v tožbi izvajal, da se taki napadi v zadnjem času na njegovo čast ponavljajo od njegovih političnih nasprotnikov dan za dnem in bi jih seveda precej izrabili, ako bi jih prezíral. Zahteval je, naj se gospod Jelenc kaznuje. O tej tožbi je pričel razpravljati dne 12. t. m. g. okrajni sodnik dr. Stojković. Poravnavo je g. dr. Furlan v imenu g. Peska odklonil. G. Jelenc je izjavil, da ni kriv. Gospod Jožef Možina, tajnik NSS, je izpovedal kot zaprisežena priča: »Skupno smo prišli v kavarno »Zvezda« in sicer na verando z g. učiteljem Prinčičem. Vsedel sem se k mizi, pri kateri sta sedela tudi gg. učitelj Primčič in realčni profesor Prijatelj, g. Jelenc je sedel pri svoji mizi. Postal sem pozoren, ko je g. Jelenc pričel na ves glas vpiti poti NSS, zlasti proti g. Pesku in Brandtnerju. Rekel je, da je g. Pesek aranžiral atentat na kraljeviča Aleksandra in da je on kriv, da se je to zgodilo in trdil: Deržič in Brandner sta tudi kriva in če pridejo zdaj vsi trije sem, dam vsakemu 25 in vihtel je palico, katero je imel v roki. Nato je psoval rekoč: »Pesek je baraba, falot in svinja; ravno tako Brandner. Sedel sem 3 do 4 metre od g. Jelenca; razumel sem ga natančno, ker sem bil obrnjen proti njemu.« Kot priča zaslišani imam Milivoj Hasnadarović Safet je izpovedal: »Prišel sem na verando kavarne »Zvezda«. Ko me je g. Jelenc zagledal, je rekel: »Vi ste v zvezi z atentatom«. Vprašal sem ga, kako da to misli? Odgovoril je: »Vi ste prijatelj Peskov in on je s komunisti prijatelj.« Ko sem ga vprašal, kaj s tem misli, je odgovoril, da so pristaši NSS v zvezi z atentatom. Na to je rekel, da je g. Pesek falot in da bi njemu, Deržiču in Brandnerju, če bi bili zdaj tu, dal vsakemu 25 in je zamahnil s palico, kar sem vtis, da je očital g. Jelenc NSS atentat, ker so komunisti glasovali pri županski volitvi za kandidata NSS. S Škofom sva odšla iz verande in g. Jelenc je za g. Škofom vihtel palico in je nadalje psoval. Sodnik je nato razpravo odgodil, ker se bodo o zadevi še zaslišale priče urednik »Jutra« Brozovič, urednik »Sl. Naroda« Debevec, učitelj Edvard Prinčič in realčni profesor Prijatelj.

lj **Samoumor.** Pod tovorni vlak se je vrgel včeraj, v petek, okoli 10. ure v Hradeckega vasi blizu zatvornice v Gruberjevem kanalu neki približno 40 let stari moški brez listin in sredstev. Na desni roki je tetoviran v obliki srca s črkami F. S. in letcnico 1883 (ali 1889). Meni se, da je beračil. Mrtvo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

lj **Tatvina v pisarni.** Uradnici A. B. je bila v pisarni ukradena usnjata denarnica s približno 150 kronami. Tatvine je sumljiva neka lahkoživka, ki se je vsiljivo smukala okrog njene mize. Lahkoživka je dejala, da se namerava odpeljati v Zagreb.

lj **Prekoračenje demarkacijske črte.** Več oseb je bilo zasačenih v Ljubljani, ki so prišli brez potnih listov čez mejo. Bili so kaznovani in odposlani s prisilnim potnim listom čez mejo.

lj **Zaradi propagiranja komunistične ideje** je izročilo policijsko ravnateljstvo državnemu pravdništvu Rudolfa Burnika, roj. l. 1888. v Zagrebu. Burnik je bil kot komunist že preje iz Karlovca izgnan.

lj **Prijet begunec.** Iz Trsta so pripeljali Vovko Alojzija, ki je svoječasno pobegnil z Rakovnika, ko je prej okradel svoje tovariše.

lj **Brezobziren voznik.** Josip Pavšner je vozil po Opekarski cesti gnoj. Po pešpoti mu je nasproti pripeljala 12 letna Ivanka Breskvar otroški voziček, v katerem je ležal njen 5 letni bratec Metod. Ivanka je Pavšnerja opozorila, naj se ji umakne, Pavšner se je pa zarežal in vozil naprej in zadel v otročji voziček, kateri se je prevrnil, mali Metod je pa padel v jarek, kateri je bil na srečo suh. Dete se je precej poškodovalo.

lj **Slaboumna ženska.** Mariborska policija je našla 12. apr. letos neko gluhonemo slaboumno žensko, ki je potem v ljubljanski bolnišnici povila dete. Revo je neki brezvestnež zlorabil. Kdo je bil, se ne ve. Poizvedbe ljubljanske policije so ugotovile, da se ženska, katera je bila izročena na Studenec v blaznico, piše Marija Lorber in da je pristojna v občino Stoperce.

Štajerske novice.

š **Dobrna.** Sezona je še jako živahna. Pogrešamo pa tisto odkrito prijateljsko, familijarno razpoloženje, katero je lani tako blagodejno vplivalo ne le na goste, ampak tudi na domačine. Menda bo kriva vsestranska vročina. V nedeljo popoldne bo zopet velika tombola. Hvalno moramo omeniti našo vrlo godbo in izredno dobro postrežbo v naših hotelih. Letos imamo nov hotel »Dobrna« na mestu stare »Stirije« ali »Brauner«. Če nam Bog pošlje oživljajočega dežja, mislimo, da nas bo septembra še veliko gostov obiskalo. Od 15. sept. se namreč znižajo vse cene za 25%. Veseli nas pa še posebno, da so nas Ljubljančani letos v tako lepem številu obiskali. Le pridite — med tem pa pozdravljeni.

š **Nevihta.** Včeraj popoldne je v Mariboru po hudi vročini (35° C) nastala nevihta s treskanjem in grmenjem. Dežja je bilo le malo, vendar je temperatura padla na 24° C. Zvečer je zopet pričel padati rahel dež.

š **Svinjski semenj v Mariboru.** Na včerajšnji svinjski semenj v Mariboru so pripeljali 209 prešičev. Cene: 6 do 8 tednov stari po 350—400 K komad, do 3 mesece stari 500—700 K, do 6 mesecev 800—1000 kron. Plemenske svinje kg žive teže 26 do 28 K, prepitane svinje 28—30 K kg žive teže.

š **Pasji kontumac v Mariboru** kljub pritožbi na pokrajinsko upravo še vedno ni ukinjen. Traja že dve leti in pol, poostren pasji kontumac pa že pet mesecev.

Primorske novice.

p **Tržaški jesenski sejem.** Tržaški trgovci delajo obupne poizkuse, da ožive skoraj čisto zamrl tržaški trg. V ta namen prirede letos velik sejem, ki se ga po poročilu tržaških listov udeleže tudi tujci, med njimi i Jugoslovani. Da računajo Italijani v prav obilni meri na Jugoslovane, se vidi iz tega, da je v Ljubljani osnovana kar posebna podružnica Urada za prireditev jesenskega sejma in da so že dovoljene znatne olajšave pri vizumih in na železnicah. Prizadevanje tržaških trgovcev razumemo v polni meri. Dvomimo pa, da bi imeli naši trgovci vzrok, da posetijo tržaški jesenski sejem. Puščamo čisto v nemar politične vzroke in omenjamo le gospodarske ozire. Italijansko blago je nerealno, ki po svoji kakovosti ne more konkurirati z nemškim ali češkim. Visoka razlika med liro in krono povzroča dalje, da bo vsako kupljeno blago prodano drago. Koncem koncev pa tudi mislimo, da so večni nemiri v Trstu pač sila malo privlačni za tujca. Osobito pa mora odvrniti od obiska Trsta vsakega Jugoslovana, ki je pač vedno v nevarnosti, da ga pobijejo fašisti, samo če izpregovori par slovenskih besedi. Sejem, ki se vrši pod znakom vlade pouličnih nemirov, pač ni priporočljiv in naj bodo besede prirediteljev sejma še tako sladke. Prav iskreno bi zato želeli, da bi naši trgovci naravnost blestali vsled svoje odsotnosti.

p **Prvi spopad med »arditi rossi« in fašisti v Trstu.** Preteklo soboto ponoči je prišlo v Trstu do prvega spopada med novimi delavskimi arditi in med fašisti. Okoli 18 fašistov je prišlo pred hišo deavske zveze, kjer so mislili, da se vrši zborovanje arditov. Postavili so se pred okno in pričeli kričati na »korajžo«. Arditi so se vabilu odzvali, planili nenadoma na fašiste in jih napadli tako silovito s palicami, da so jo morali fašisti pobrisati. Leteli so hitro v svoja zbirališča po pomoč. Skoraj so bili zbrani in tedaj so se hoteli maščevati. Toda dohod do delavske zveze je med tem zaprla policija. Prišlo je tako do spopada med fašisti in stražo, tekom katerega je bil en fašist aretiran. Da osvobode tega, so pričeli fašisti zmerjati stražo, ko pa to ni

pomagalo, pa so pričeli streljati in na konec je vrgel nek fašist bombo, od katere so bili štirje ranjeni, med njimi tudi aretirani fašist. Nato so se seveda fašisti razbežali.

p **Še ena bomba.** Skoraj istočasno se je pripetil enak slučaj. Številna skupina fašistov je hotela predreti policijski kordon, ki je bil pred Delavsko zvezo. Ker se jim to ni posrečilo, je potegnil nek železničar samokres in se vrgel s klicom: fascisti a noi! na stražnike. Toda ti so ga razorožili in aretirali njega in še dva druga fašista. Ko so jih peljali na kvesturo, pa so jih hoteli fašisti oprostiti in so vrgli v ta namen bombo, ki pa k sreči ni napravila nobene škode. — Tako delajo fašisti reklamo za tržaški jesenski sejem! Kdo bo pri takih razmerah riskiral, da gre v Trst, pa naj pojasnijo laška oblastva, ki vse to trpe.

p **Izvoz italijanskih vin.** Italija silno trpi, ker je po vojni zelo padel izvoz laških vin. Potom pogodb skuša sedaj Italija, da si pribori zunanji trg. Tako je sklenila s Češko pogodbo, da sme letno uvoziti 100.000 hl navadnega vina, 1500 hl marzale, 1000 hl vermuta in milijon buteljk raznega vina. Tudi s Švico je sklenila Italija dogovor, da ji je dovoljen uvoz vin. Vendar pa vse to še dolgo ne ne zadostuje. Zato se trudi vlada, da si pribori avstrijski in poljski trg. Ne bilo bi napačno, če bi tudi naša vlada krepko skrbela za izvoz naših vin.

p **»Boche« in »sciavo«.** Tržaška »Edinost« priporoča z ozirom na korak nemškega veleindustrialca Stinnesa, ki je krstil svojo ladjo za »Le boche« (francoska psovka za Nemce), da naj enako tudi Slovenci imenujejo sebe kot ščavo, da vzamejo tako tej besedi vso učinkovitost. Kakor si nadevajo Nemci ime »boš« kot slavno ime, tako naj store tudi Slovenci in ščavo naj označuje odslej Slovane, ki je prvovrsten delavec in ki ga vsled njegove izborne kvalitete spoštuje vsak. Ne more se reči, da ne bi mogel nasvet »Edinosti« prinesti uspeh, ker fakt je, da ni nobena stvar nam v Trstu tako zelo škodovala, ko psovka ščavo. Če jo pa rabimo sami, pa gotovo izgubi efekt.

p **Opozarjamo občinstvo,** da je vse polno laških bankovcev ponarejenih, vsled česar naj bodo pri prejemanju laških lir sila previdni.

Dve žalostni in smešni.

Gorica, 9. avgusta.

Da boste vedeli, da imamo dovolj humorja, to-le: V Štandrežu pri Gorici so dozidali hišo. Kot ponavadi so postavili nanjo mal mlaj, na katerega je vrgel neki delavec star rdeč rokav, ki ga je našel nekje na smeteh. Da je mlaj nevaren, vemo že iz raznih procesov, rdeča barva pa tudi ne diši preveč po fašistih. Občinski komisar je planil in uredil vse potrebno. Vršile so se preiskave. Prišlo je 20 fašistov, zlezlo na streho in odneslo rdeč rokav. V kakšen namen ga bodo hranili, ne vemo.

Druga je ta-le: Na slavnosti v Števerjanu so zaigrali tudi »Hej Slovani!« Navzoči vohun, orožnik, slovenske krvi, katerega ime in pokolenje nam je znano, četudi se skriva, je pesem prepovedal, češ, da je himna. Poslanec Šček, ki je bil navzoč, je proti temu protestiral in govoril z »maršalom«, ki si je dal dopovedati, da ta pesem ni kaka »Bože pravde«, ampak navadna pesem in jo je pustil še enkrat zaigrati in peti.

Danes izvemo, da se nahaja ta »maršalo« v disciplinarni preiskavi radi te pesmi, dasi se ni pregrešil v svoji službi popolnoma nič. Seveda gospod vohun, sin nekega — sramujemo se izreči — učitelja, je bil v svoji efijaltski avtoriteti žaljen, zato ga je naznanil. To je najžalostnejše.

Turistika in sport.

Češka koča pod Grintovcem je otvorjena in dobro oskrbovana. Popravljena je tudi pot od Češke koče do Zrela. Češka koča dominuje v severnih odrastkih Savinjskih planin, ki ostanejo z Jezerskim vred do Jezerskega vrha še last naše države. Priporoča se poset zanimivega letovišča Zgornjega Jezerskega, ki ima poštno zvezo s Kranjem, in pri tem tudi poset Češke koče. Pa tudi onim, ki hočejo zvezati ture od Kokrskega Sedla čez Kočno, ali porabiti prehod do Okrešlja, bo Češka koča dobrodošla.

Katoliški vestnik.

c **Duhovne vaje za vč. gg. duhovnike pri co. jezuitih v Ljubljani** bodo od 22. avgusta zvečer ob 6. uri do 26. avg. zjutraj in od 29. avg. zvečer ob 6. uri do 2. sept. zjutraj. Priglasitve naj se naslavljajo: Rektorat D. J., Ljubljana, sv. Jožef.

c **Jezuitska kapela.** V nedeljo, dne 14. t. m., zvečer ob 7. uri propoved in litanije. Predmet propovedi: Kino in gledališče.

c **Novi položaj v Palestini in vatikan.** Povodom zadnjega tajnega konzistorija v vatikanu je imel sv. oče Benedikt XV. daljši govor, v katerem je med drugim govoril o novem položaju v Palestini in rekel: »Ko so kristjani s svojimi zavezniškimi četami znova dobili v posest svete kraje, smo se tudi mi iz celega srca pridružili splošni radosti. Vendar se je v našo radost mešala skrb, da ne bi vsled tega veličastnega dogodka Izraeliti v Palestini v kratkem zavzeli privilegiranega in premogočnega stališča. Ako sodimo po sedanjem stanju, se ta naš strah uresničuje. Dejansko je znano, da se položaj kristjanov v Palestini ne le ni izboljšal, ampak se je po novem redu, ki se je tamkaj uveljavil, še poslabšal. Ta novi red gre za tem, da prežene kristjane z njihovih mest in jih nadomesti z Judi. Tudi ne moremo zamolčati naše nevolje nad gorečim delom tistih, ki si prizadevajo, da svetim krajem vzamejo njihov sveti značaj in jih z vsemi privlačnimi sredstvi posvetnosti izpremene v zabavišča. Ako so ta sredstva že drugod graje vredna, velja to še mnogo bolj za kraje, kjer pri vsakem koraku zadevamo na najveličastnejše verske spomine. Ker pa stvari v Palestini še niso končnoveljavno urejene, dvigamo svoj glas, da se tedaj, ko pride trenutek za končno ureditev, katoliški cerkvi in kristjanom njihove neodtujljive pravice, ki jih imajo tamkaj, zagotove. Gotovo nočemo, da bi se kdo dotaknil pravic hebrejskega elementa, vendar smatramo, da ne smejo imeti prednosti pred pravicami kristjanov. In v ta namen opominjamo vlade vseh krščanskih narodov, tudi nekatoliških, da so na straži in pri zvezi narodov vztrajajo na tem stališču.«

c **Pomanjkanje duhovščine v Rimu.** V 63 rimskih župnijah, ki štejejo 700.000 duš, deluje v dušnem pastirstvu samo 200 duhovnikov. Kljub temu dušno pastirstvo ne trpi preveč, ker pomaga ostala duhovščina, ki je nameščena po cerkvenih uradih in samostanih. Vendar je žalostno, da je bilo v Rimu v zadnjih 20 letih posvečenih samo 30 domačih duhovnikov, dočim jih je v tem času umrlo 240.

r **Dantejev jubilej v katoliškem svetu.** Papeževa okrožnica za jubilej Danteja Aligherija je vzbudila po vsem katoliškem svetu gorak odmev. Po vseh katoliških deželah so se vršile ali se pripravljajo prireditve v spomin tega največjega katoliškega pesnika in mislеca. V Nemčiji vodi vse prireditve v Dantejevo proslavo Görresova družba. V Franciji, Angliji, Ameriki, na Poljskem in drugod tekmujejo najvišji cerkveni in znanstveni krogi, kdo bo več pripomogel do izredne proslave nedosežnega Ravenca. Vsa vseučilišča sveta so se poklonila velikemu duhu. Skoro nepregledna je Dantejeva literatura, ki je izšla povodom jubileja; mnogokje so izdali nov prevod ali vsaj nov natis Nebeške komedije. Med Nemci posebno hvaliio Else Hassejeve razlago Nebeške komedije, ki jo imenuje »Epos vom innern Menschen« (Kösel & Pustet); pravijo, da je to eden najboljših komentarjev Divine Comedie sploh. Hassejeva se ne spušča veliko v zgodovinska razmotrivanja, marveč odkriva veljavnost Dantejevih misli in načel tudi za današnji čas in velika vprašanja, ki ga pretresajo. — Pri Herderju je izšla nova dvojna izdaja znamenitega Zoozmannovega prevoda Divine Comedie. — Katoliški Volksverein je izdal ceno izdajo Nebeške komedije za ljudstvo.

c **Novi pariški nuncij msgr. Cerretti** je 4. t. m. obiskal ministrskega predsednika Brianda in mu izročil svoja poverila. — Ob svojem odhodu iz Rima je imel msgr. Cerretti pogovor z rimskim dopisnikom lista »La Croix«, v katerem je izjavil, da upa na uspeh svojega poslanstva, zanašajoč se pri tem na pravičnost in spravljivost francoske vlade, kateremu razpoloženju v polni meri odgovarja enako razpoloženje sv. stolice. Od francoskih katoličanov pričakuje nuncij ene stvari: velikega zaupanja, ne zaradi lastne osebe, ampak zaradi sv. stolice, ki bo po njegovi osebi francoskim katoličanom še bližje, da jih bo še boljše umela in slišala... Gre za velike odločitve v blagor vere in francoske dežele, pri katerih bo nuncij sodeloval, a katere odločitve ne bodo njegove ,ampak sv. stolice.

Prosveta.

pr **Otvoritev umetnostne razstave bratov Kraljev** se vrši dne 14. t. m., ob 10. uri dopoldne. Odprta bo nadalje dnevno od 10. do 14. ure in od 16. do 19. ure. Ker bo trajala vsled pomanjkanja prostora le malo časa, naj si jo vsak pravočasno ogleda.

pr **Književno-umetniški natečaj.** Umetniški oddelek ministrstva za prosveto razpisuje na podstavi odločbe gospoda ministra za prosveto z dne 19. julija t. l., B br. 1660, natečaj za najboljšo dramo, opero, povest, pesem in kiparski projekt javnega spomenika. Pogoji tega natečaja so: Drama je lahko tragedija ali komedija iz življenja našega naroda kateregakoli kraja in okolja z dejanjem iz sedanjosti ali minulosti, v prozi ali v verzih, neomejena glede števila dejanj, samo da mora izpolniti ves večer. Nagrada je 7000 dinarjev. Opera mora biti zajeta iz življenja našega naroda v kateremkoli kraju, iz minulosti ali sedanjosti, neomejena glede števila dejanj, samo da mora izpolniti ves večer. Glasba v operi mora izražati duha naše nacionalne umetnosti. Opero in besedilo vloži za nagrado kot enotno delo skladatelj. Rokopis opere mora biti napisan s črnilom; predložiti je orkestralno partituro in klavirski izvadek z besedilom. Nagrada 10.000 dinarjev. — Povest mora biti zajeta iz življenja našega naroda v kateremkoli kraju in okolju, iz sedanjosti ali minulosti. Nagrada 2000 dinarjev. — Lirska pesnitev. Nagrada 1000 dinarjev. — Kiparski projekt. Tema: Spomenik »Neznanemu junaku«. Spomenik je mišljen za prost in odprt prostor. Maksimalna višina s podstavkom vred 8 metrov. Model v malcu, ki se predloži na natečaj, mora biti izdelan v razmerju 1 : 10 s podstavkom vred. Nagrada 10.000 dinarjev. — Natečaja se smejo udeležiti samo spisi in skladbe, ki se še niso objavili ali izvajali. — Rok za vlaganje rokopisov, skladb in modelov je do dne 1. septembra 1922. Rokopisi, skladbe in modeli se izročajo do tega roka umetniškemu oddelku ministrstva za prosveto. — Konkurenti lahko predlože svoja dela s popolnim imenom ali s psevdonimom. — Razsodišča za posamezne vrste del določi naknadno gospod minister za prosveto.

pr **»Pevec«.** Pravkar je došla 7./8. številka, ki jo bomo razposlali te dni. V glasbeni prilogi je pod št. 20. »Geslo Pevske Zveze«, ki ga bomo peli pri skupnem nastopu. Naučite se ga vsi pevci in vse pevke! »Pevec«

dobite takoj po praznikih. V tej številki so tudi pravila P. Z. Dobro jih preglejte do prireditve!

pr **Važna brošurica je dr. Gosarjeva: »Odlomki socialnega vprašanja«.** Kratko in jasno nam razlaga, kaj je kapitalizem, kaj je kapitalist, kak je buržuj, kako kapitalistični duh vpliva na modernega človeka in tudi na delovne sloje. V drugem delu govori o socializmu in socializaciji: kaj je socializacija, kdo in kako naj socializira in do katere meje. V zadnjem delu je podal pisatelj načelo krščanske etike in ljubezni, podajajoč nam zgled sv. Frančiška. Sklepna misel je: »Krščanski socializem ni teorija, marveč kos življenja, in le tisti, ki ga sam živi, ga tudi z uspehom uči«. — Knjižica stane 2 dinarja, po pošti 15 par več ter se naroča na naslov: Franc Hrastnik, blagajnik J. S. Z., kolportažni oddelek, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

pr **Vatikanski muzeji.** Arheološke zbirke v vatikanu in Lateranu pregledujejo strokovnjaki in jih preurejajo. Pri tem so odkrili marsikak znamenit predmet, ki je ležal pozabljen.

Gospodarstvo.

Suša in njene posledice za živinorejo.

Iz vseh držav dohajajo poročila o grozni letni suši in o škodi, ki jo povzroča suša vsemu gospodarstvu.

V naši državi suša ni samo letna, v juliju in avgustu. Začela se je suša pri nas že v zimi, ko se je, posebno v vzhodnih delih države, občutilo veliko pomanjkanje padavin, zlasti snega. Tako so n. pr. v Slavoniji ugotovili, da je bilo 150 mm manj padavin nego druge zime. Ravno padavine v zimi pa so za pridelek krme največje važnosti, ker te padavine po večini ne izhlapevajo, ampak se zbirajo v zemlji in tvorijo nekako rezervo za suhe čase. Vsled tega se je že v prvi spomladi, posebno v vzhodnih delih države, občutila posledica pomanjkanja padavin ter se seno in detelja nista mogla prav razviti. Za zimo, revno na padavinah, je nastopila zgodnja in suha spomlad, ki je dala posledice pomanjkanja padavin še le prav čutiti. Po neobilnem deževju v maju in začetku junija pa je nastopilo strašno vroče in suho leto.

Dočim sta se ozimina in zgodnji spomladanski posev vsled majevega deževja vsaj deloma opomogla in se dosti lepo razvila, je bila že prva košnja sena in detelje vsled pomanjkanja padavin v zimi in vsled zgodnje spomladanske suše mnogo slabši, in sicer v splošnem tem slabši, čim dalje na vzhod države.

Poletna vročina julija in avgusta grozi skoraj popolnoma uničiti drugo košnjo sena in detelje, vzeti pa tudi vsako nado na zeleno krmo, kakor je grahova, zelena krmska koruza (fura) in drugo. Poleg tega grozi mestoma pa silno zmanjšati pridelek koruze, fižola, krompirja. Ajda je sicer ozelenela, toda ne more rasti. Repe mnogi sploh niso posejali; kolikor so jo posejali, pa ne more zeleneti. Zelje bo najbrže popolnoma uničeno, pridelek pese pa bo le neznaten.

Posledica tega bo za našega kmeta predvsem velikansko pomanjkanje krme za živino: sena in detelje, kakor tudi močne krme. Prehrana živine čez zimo bo skoro onemogočena. Dočim si v vzhodnih delih države, kjer je še v splošnem doma ekstenzivna živinoreja, še na kak način pomagajo, ker se živina čez leto pase, je navajena si iskati in se zadovolji v sili tudi s praprotjo, je bolj odporna proti hladu in zato tudi glad lažje prenaša, je stvar veliko težja v zapadnih delih, kjer bi pasme, ki so navajene na dobro krmo in na redno gojenje, na seno s travnikov, deteljo in na krepko krmo, pomanjkanja in slabe krme ne prenesle.

Po veliki večini bodo živinorejci prisiljeni živino prodati. Čim previdnejši je kdo, tembolj se podviza s prodajo, da doseže za prodano živino primerno ceno, predno cene popolnoma padejo in da na drugi strani prihrani krmo za ono živino, kolikor jo računa prehraniti čez zimo. Vendar pa so mesarji in kupci težak položaj kmeta takoj uganili in je cena živine v kratkem času padla za 30 odstotkov, v nekaterih krajih celo za 60 odstotkov. Tako je n. pr. na zadnjem živinskem semnju v Dugemselu na Hrvatskem cena slabši živini že padla od 12 na 4 K za kg žive teže. To padanje cen se da razlagati v precejšnji meri tudi iz tega, da je stanje živine pri nas zelo visoko in da celo lahko trdimo, da je mnogo višje nego je bilo pred vojno. Vzrok temu je v veliki meri tudi nesrečna in popolnoma nepremišljena carinska politika države.

Država je svojčas izvoz živine brez opravičenih razlogov popolnoma prepovedala. Potem pa je bil izvoz obremenjen s tako visoko carino, da je ista v svojih posledicah učinkovala istotako, kakor prepoved izvoza. Posledica vsega je bila silno zvišanje stanja živine. Zato so živinorejci porabili vse zaloge krme, tako da danes pri tej veliki suši stoji živinorejec z večjim številom pred novo zimo brez starih zalog in z nezndatnim novim pridelkom.

Razumevno je, da so začele cene sena in krmil rasti, istotako v hitrem tempu, kakor so začele cene živini padati. Na Hrvatskem in v Slavoniji so se že pojavili prekupci (neživinorejci), ki hočejo iz težkega položaja kovati zase kapital, pokupiti kolikor mogoče veliko sena in potem diktirati cene. V okolici Siska se posebno trudijo židovski trgovci dobiti v roke takoj čimveč sena in za sedaj predlagajo cene od 280 do 340 za 100 kg in dobesedno vsiljujejo denar prodajalcem. Med tem so v drugih krajih, tako tudi na zagrebškem trgu, cene za sladko seno zrastle na 600 kron za 100 kg in pri tem še nikakor ne izgleda, da bi bila to najvišja cena. Tudi cene koruze in ovsa silno hitro rastejo in se plačuje danes za koruzo že po 800 K za 100 kg, oves čez 700 K za 100 kg, boljši ječmen pa se plačuje že po 1000 K za 100 kg. Iz tega je razvidno, da bodo cene za živinsko krmo za našega kmetovalca previsoke in na drugi strani stanje živine, kakor je momentano, se čez zimo z domačimi zalogami ne bo moglo prekrmiti. Ostane torej edini izhod, da kmetovalec odvišek živine, kolikor je ne more prezimiti, proda in le kolikor jo more prezimiti z lastno krmo, pridrži.

Vendar pa bo to pomenilo za našo živinorejo pa tudi za naše narodno gospodarstvo grozanski udarec, ako tu ne poseže vmes država in ne pomagajo razne organizacije, da se grozeča škoda kar najbolj zmanjša. Predvsem je treba poskrbeti, da se s težkim položajem ne bodo čisto špekulativno okoristili prekupci živine in mesarji na eni strani in prekupci krmil na drugi strani. Naloga države je, da omogoči dosedaj ovirani izvoz živine, da popolnoma odpravi izvozno carino na živino in da na pripraven način celo pospeši izvoz onega odviška živine, kolikor ga doma ne moremo prezimiti.

Zadružne organizacije so že podvzele pri vladi potrebne korake, da se s strani vlade to čimprej izvede in da bi korist izvoza ne prišla predvsem v prid eksporterjem, ampak živinorejcu samemu. Zato so predlagale, da naj izvoz živine imajo v roki zadružne organizacije, zlasti živinorejske zadruge. Vršijo pa izvoz pri sodelovanju zasebnega kapitala in pod državno kontrolo. Istotako je treba tudi skrbeti, da se neovirano in carine prosto izvažajo mesni izdelki in konzerve.

Ni dovolj, da je prepovedalo izvoz vsake krme, ampak mora tudi, kolikor se to da izvesti, pomagati pri uvozu živinske krme, ki bi se mogoče pri pospešenju zadevnih mer dala še dobiti iz Nemške Avstrije in Italije. Brez dvoma bi se dalo dobiti precej živinske krme v zameno za našo živino iz alpskih dežel, kjer ni bilo take suše in mogoče tudi iz severne Italije, iz Lombardije.

V notranjosti bi bili potrebni za prevoz krme znižani (režijski tarifi) tako, da bi živinorejci z lahkoto dovažali krmo iz krajev, kjer je je dosti, v krjaje, kjer je pomanjkanje najhujše. Dalje bi morala država odpuščati za živinorejce živinsko sol po režijskih cenah. Na ta način bi se omogočilo s soljo porabiti za krmo marsikatere surogate, ki se drugače ne rabijo. Tudi odpadki sladkorne industrije, melasa in suhi rezanci se morajo porabiti izključno za krmo.

Z ozirom na važnost, ki jo predstavlja živinoreja za vse naše gospodarstvo, in z ozirom na važnost, ki jo predstavlja močen kmetijski stan za državo, je država v svojem lastnem interesu dolžna, da čimprej izvede gornje mere, ter tako reši, kolikor se še rešiti da, našo živinorejo in pomaga iz težkega položaja našemu kmetu. Da si napravimo sliko, za kakšne gromadne vsote se tu gre, navajamo samo to, da se po poslednjih statističnih podatkih z vso upravičenostjo ceni vrednost živine v naši državi na 50 milijard kron. Ako vzamemo, da cena živine pade samo za 20 odstotkov, tedaj pomeni to zgubo 10 milijard narodnega premoženja.

Misliti pa je tudi treba na posledice, ako v tem letu pretrpi živinoreja tako občutno škodo in se njeno stanje tako daleč zmanjša. Potrebno bo najmanj 10 let, da pridemo zopet do normalnega stanja. Ako še vpoštevamo dejstvo, da večina kmetov plačuje davke iz dohodkov od živine, in da je država sama v veliki meri zaradi valute in v normalnih razmerah radi trgovske bilance interesirana na izvozu živine, potem bomo smatrali za pametno in razumljivo, ako vse kmetijske organizacije in ž njimi vred tudi država zastavijo vse sile, da se grozeča škoda zmanjša na minimum in da se našemu živinorejcu v težkem položaju pomaga, v kolikor se pomagati da. — Na ohranitvi naše živinoreje so silno zainteresirana tudi naša mesta in industrijski kraji. Mleko tvori danes važen del v prehrani ljudstva. Ako bodo vsled pomanjkanja cene krmi tako silno rastle, in ako bo pridelek mleka vsled zmanjšanega stanja živine v razmerju s potrebo le majhen, je razumljivo, da bodo tudi cene mleka ravnotako rastle do absurdne višine, kakor cene krme.

* * *

BORZA.

Zagreb, 12. avgusta. (Izv.) Devize: Budimpešta 48—49, Berlin 205—206, Italija 728—732, London 614, New York cable 166—176, čeki 164¼—164¾, Pariz 1310—1320, Praga 207—208½, Dunaj 1645—1685, Zurich 2[illegible]ek — Valute: nemške marke 210—211, lire 7[illegible] dolarji 164—164½, n. a. K 18—19, napol. [illegible]81—585, carski rublji 19—20.

Dunaj, 12. avgusta. (Izv.) Devize: Budimpešta 282½, Berlin 1234, Italija 4475, London 3700, New York 1020, Pariz 7900, Zraga 1250, Zürich 1720, Bukarešta 1315, Zagreb 605, Varšava 48¼. — Valute: ogr. K 222, nemška m. 1230, lire 4450, funt šterl. 3675, dolarji 1010, fr. frank 7850, čsl. K 1250, šv. frank 171.50, leji 1310, dinarji 2420, poljska marka 48¼.

Curih, 12. avgusta. Device: Budimpešta 165, Berlin 721½, Italija 2535, London 2169, New York 594, Pariz 4640, Praga 745, Dunaj 0.75, Bukarešta 772, napol. 360.

* * *

g **Dobava desk v različnih dimenzijah.** Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje potom natečaja dobavo desk in sicer 20 m³ javorovih, 15 m³ hruškovih, 10 m³ esenovih, 137 m³ smrekovih, 250 m³ brinjevih, 60 m³ orehovih, 60 m³ bukovih, in 45 m³ brezovih desk v različnih dimenzijah, franko ena izmed železniških postaj omenjenega ravnateljstva. Ponudbe odgovarjajoče predpisom in pogojem je pošiljati ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu v zapečatenih kuvertih z nadpisom: »Ponudbe za rezani drveni materijal broj 22. 143/I e. 1921« do najkasneje 25. avgusta 1921, 12. ure opoldne. Spisek dimenzij k gorinavedenim količinam je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. Istotam so na vpogled tudi podrobnejši pogoji.

g **Direktna pomorska proga Hamburg—Anvers—Gruz—Reka.** Parobrodsko društvo »Adria« na Reki je vzpostavilo gornjo direktno progo in naznanja interesentom importerem ter eksporterjem, da so zastopniki tega društva: Spielmann & Cie, Luisenhof-Hamburg 8, za Hamburg, nadalje Armando Farina 9, Quai aux Charbons za Anvers in Banaz & Rusko za Gruž n Dobrovnik.

g **Nakup žrebet.** Pokrajinska vlada, oddelek za kmetijstvo, namerava nakupiti na Gorenjskem nekaj prvovrstnih žrebet, ki se bodo vzgojila v državnem žrebetišču za državne plemenjake. Konjerejci, ki imajo resnično prvovrstna žrebeta na prodaj, ponudijo naj jih v nakup komisiji, ki bo nakupovala žrebčeke dne 27. avgusta ob 8. uri v Kranju in dne 29. avgusta ob 9. uri v Mescah na sejmišču.

g **Razprodaja različnih cunj** pri Vojnem prikupištu v Capradu pri Sisku bo dne 17. oktobra 1921 ob 10. uri dopoldne potom javne pismene dražbe. Pismene ponudbe je vlagati na naslov Vojno prikupište v Capragu do gori navedenega časa. Dva izvoda dražbenega oglasa, ki vsebujeta pogoje in druge podrobnosti, sta na vpogled interesentom pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. Na ponudbe, ki ne bi povsem odgovarjale pogojem, se ne bo oziralo.

g **Bosanske sljive.** Kakor poročajo, so letos sljive dosti slabše obrodile kot preteklo leto. Računajo, da jih bo v najboljšem slučaju do 1400 vagonov, torej komaj polovica lanskega pridelka. Letos bodo žgali večino slivovko, ker so druge države prepovedale uvoz pekmeza.

JANKO VILAR
TONČKA VILAR
roj. KRAŠOVEC
poročena

Preserje, 14. avg. 1921

DOB — — PODPEČ

Brez drugega obvestila.

Sprejme se takoj 20 dobro izvežbanih čevljarskih pomočnikov, 1 prirezovalec in 1 štepalica. Hrana in stanovanje preskrbljeno, plača od para (akord), nastop takoj. — Maks Pečnik, tvornica čevljev, Gameljne nad Ljubljano. 2857

! Sestre strežnice !
inteligentne osebe, katere znajo tudi instrumentirati, dobe stalno službo v Sanatoriju v Zagrebu. — Ponudbe na ravnateljstvo Sanatorija Zagreb, A. ulica 18.

Učiteljica z dežele išče za en mesec proti dobremu plačilu hrane in stanovanja pri slovenski uradniški ali učiteljski rodbini, da bi se izpopolnila v slovenski konverzaciji. — Ponudbe pod »Slovenščina štev. 2827.«

KUHARICA, samostojna in zanesljiva, vajena gostilniške kuhinje, se takoj sprejme. — Ponudbe na hotel TRIGLAV, Sevnica ob Savi.

Poslovodkinje, prodajalke
za trgovine (podružnice) z mešanim blagom, popolnoma izurjene moči z večletno prakso, katere imajo veselje za na deželo in znajo tudi same kuhati, se iščejo. — FRANC DOLENC, Kranj. 2807

DEKLICA stara 15 let, ubogih staršev, želi vstopiti v kako trgovino kot učenka, kjer bo imela vso oskrbo. — Naslov pove uprava tega lista pod štev. 2852.

Umetno ključavničarstvo
bi se rad šel učit 15 let star, močan fant, ki ima 2 meščanski šoli, iz dobre kmečke hiše. Naslov pri upravništvu »Slovenca« pod št. 2859.

Zemljišče pri glavni cesti v Rožni dolini v obsegu 949 m² se po primerni ceni proda. Poizve se pri Antoniji Pregelj v Rožni dolini 197. 2833

Bakren kotel za žganjekuho, komplet., in za 1100 l posode za namakanje se proda po ugodni ceni. — Poizve se pri trgovcu Jelečniku v Rožni dolini. 2851

Parni stroj tudi že rabljen, od 5—20 HP, se kupi. — Ponudbe na upravo lista pod »Parni stroj«. 2842

Stavbena parcela 665 m²
med hranilničnimi hišami in državnim kolodvorom v Ljubljani, se po ugodni ceni proda. - Vpraša se: Krakovska ulica 11.

KUPIM vsako množino
- SENA IN SLAME -
JOSIP TURK, Vidovdanska cesta štev. 3, Ljubljana. 2849

Sprejme se
vratar
za tovarno na deželi. Prednost imajo bivši dvorni orožniki. — Ponudbe pod: »Kranjsko 2838« na upravništvo »Slovenca«.

KLAVIRJI NA OBROKE
harmoniji, violine in vse glasbene potrebščine. Strune na debelo in drobno.
Alfonz Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Dva učenca
se sprejmeta takoj v Kolodvorski restavraciji v Ljubljani. 2858

NJIVA NAPRODAJ
za stavbo, blizu najlepše vasi, kar jih je od Ljubljane do Vranskega. — Več pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2830.

Gostilna v najem za 3 leta se takoj odda gostilničarju s koncesijo. Gostilna je v bližini župne cerkve v Dobrepoljah. Pojasnila daje Anton Mesojedec, posestnik v Zagorici, p. Videm - Dobrepolje. 2828

3 oleandri, rdeče cvetoči, nad 2 m visoki, se prodajo. Poizve se v Novem Vodmatu št. 18 ob Zaloški cesti. 2826

Stara kočija (koleselj), ki ni več upotrebljiva in ki bi imela še dobra peresa in osi, se kupi. Ponudbe z navedbo cene se prosi na: Franc Pavletič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1, III. nadstr. 2829

Spretna prodajalka
se takoj sprejme. Prednost imajo one, ki so že stregle v trgovini s čevlji. — I. BLAS, trgovina s čevlji, Ljubljana, Pod Trančo 1. 2809

Najstarejša slovenska **pleskarska in ličarska delavnica** IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16. se priporoča. — izvršitev točna, cene zmerne.

3 pari prvovrstnih konj
za gostilno, z vso opremo in k temu spadajočimi vozovi, so vsled razdružitve lesne tvrdke naprodaj. — Isti se lahko vsak dan popoldne ogledajo v Domžalah. Poizvedbe v Domžalah na novi pošti.

Akviziter
izveden v vseh tozadevnih zavarovalniških poslih, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »Akvisiter« 2819« sprejema uprava »Slovenca«.

OBČINA POLJČANE ima naprodaj veliko
! gasilno brizgalno !
Cena 20.000 kron. 2840

OGLEJTE SI!
na Mestnem trgu št. 13, v II. nadstr., od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure pop. ob delavnikih: pohištvo, preproge, slike, glasovir, lestence, vaze, stenske ure itd., kateri predmeti se prodajo vsled preselitve.

Suhe gobe (jurčke)
lepe, kupuje po najvišji ceni tvrdka MIHAEL OMAHEN v Višnji gori. 2816

„EXPRESS"
Mednarodni transporti
RAKEK
se priporoča za vse špedicijske posle, posebno pa za carinjenje in reekspedicijo. Zagotovljena točna izvršba po najnižjih cenah.

Kuharica išče mesta v župnišču. — Nastopi lahko takoj. Naslov se poizve v upravništvu „Slovenca" pod številko 2468.

Pension Grintovec
v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča praj. gostom in turistom. Zopet nekaj sob cenznih. Nizke cene, najboljša oskrba. Po naročilu čaka voz na kolodvoru v Kranju. Naslov: Upravništvo graščine Preddvor, pošta Tupaliče.

Novo prispeli **cerkveni zvonovi**
pravi iz brona, desetletno jamstvo. Na zalogi okoli 50 komadov razne veličine pri tvrdki:
„METALLUM" d. d., ZAGREB
Ilica br. 134. Telef. 1—98.
Zahtevajte cenike!

Arhitekt in mestni stavbenik
VILJEM TREO
Ljubljana, Gosposvetska c. 10
Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Inserirajte v „Slovencu"!

Otvoritev trgovine!
Naznanjam, da sem otvoril trgovino z mešanim blagom in se cenj. občinstvu najtopleje priporočam. - Postrežba točna, cene solidne.
Spoštovanjem
AL. ŠINIGOJ, trgovec,
Sv. Florijana ulica 17.

Strešno lepenko
lak za konzerviranje z lepenko kritih streh, asfalt, katran, lesni cement, ksilolej (najcenejši karbolinej), watproof za izsuševanje vlažnega zidovja in izoliranje proti vlagi, zidno in strešno opeko, apno, cement in druge stavb. potrebščine dobavlja 2805
JUBLJANSKA KOMERCIALNA DRUŽBA
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Ponudite
vse neuporabne ZLATE predmete verižice, prstane, obeske, zapestnice, uhane i. t. d. kateri predmeti Vam leže doma, in jih donesite tvrdki F. Čuden, trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana Prešernova ul. štev. 1.

Pohištvo
za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno kakor tudi vse vrste **tapetniška dela** priporočata **Brata Sever** Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej).

Aug. Agnola, Ljubljana
priporoča svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

Filip Seršen, veleposestnik na Podgradju pri Ljutomeru ima več polovnjakov najboljšega **vina** na lastnega pridelka leta 1917, 18, 19, 20 po dnevni — — ceni. — Pridite in poskusite. — —

Brinjevec
zajamčeno pristen, v sodčkih in steklenicah nudi na debelo Parna veležganjarna Robert Diehl, Celje.

Večja množina lesenih 2811
podplatov in skobaljnik
(Ausputzfräsmaschine) je naprodaj. — Poizve se pri lastniku, Zaloška cesta 15.

ZA PLESKARSKA IN LIČARSKA DELA
SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI
TONE MALGAJ
PLESKAR IN LIČAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

Oglas.
Nakup slame.
Pozivljajo se interesenti, da stavijo pismene ali ustmene ponudbe intendanturi Dravske diviz. oblasti in vojnom okrugu u Mariboru za prodaju
ovsene (zobene), ječmene, pšenične in ržene slame
franko intendantsko slagališče.
Prevzema se vsako količino slame v prešanem ali neprešanem stanju.
Prvenstveno se kupuje ovsena in ječmena slama i nato tudi druga.
20. avgusta zaključivale se bodo pogodbe v divizijski intendanturi v Ljubljani in vojnom okrugu u Mariboru. — Kaucija 5 %.
Uslovi so pri navedenih uradih. 2847
Komanda Dravske divizijske oblasti E, broj 12.378.

Zahvala.
Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestljivi izgubi naše nadvse ljubljene soproge in najdražje mamice, gospe
Olge Schiller roj. Bernard
soproge nadučitelja
se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo pa dolžni gospodu nadučitelju M. Matkotu in njegovi velespoštovani rodbini za izredno izkazano naklonjenost in pomoč, ki nam je bila vsem v veliko tolažbo, gg. pevcem za prekrasno, v srce segajoče petje, dalje vsem darovalcem vencev in krasnega cvetja, ki ga je pokojnica tako ljubila, ter končno vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti k počnemu počitku.
Črnomelj, dne 12. avgusta 1921.
Globoko žalujoči
Rudolf Schiller z otroci.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naš srčnoljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod
OTON SEYDL
zobotehnik
po daljšem bolehanju danes dne 12. t. m. ob 9. uri dopoludne mirno preminul.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stritarjeva ulica št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.
Bodi mu blag spomin.
V LJUBLJANI, 12. avgusta 1921.
Žalujoči ostali.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

TELEFON 24—55. BRZOJAVI: HORTUS ZAGREB.
HORTUS I. HRVATSKA TVORNICA KONSERVA D. D.
Paromlinska c. 11. ZAGREB Paromlinska c. 11.

UKUHANO VOĆE (kompoti) u staklenkama sa limenim poklopcem i limenim kutijama.		
JAM-ovi	MARMELADE	SLATKA
SOK od LIMUNA i NARANČA		
MEDENJACI	ČOKOLADNI BONBONI	BISKVITI
konservirane		
ŠPARGE	SLATKI GRAŠAK	MAHUNE
u staklenkama RAJČICE u limenim kutijama		
MAHUNE	KRASTAVCI	PAPRIKE
PFEFERONI u octu	MIXED PICKLES	

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38|I
(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SOMBOR, SPLIT.
Ekspozitura: BLED. - Interesna skupnost z Vseopćo Zanatlijsko banko Zagreb in njeno podružnico v Karlovcu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Medić, Rakovc & Zankl,
prej A. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzojavi: Merakl Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode.
»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunolin.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Zadruga hrvatskih
vinogradara
ZAGREB, Baroševa cesta
Priporoča svojo veliko zalogo dobrih, zajamčeno nepotvorjenih **vin** in to starih in novih, belih, šiler in črnih po zmernih cenah, koje kakor tudi vzorce na zahtevo pošilja. — Prosimo obiska naše kleti na **Baroševoj cesti.**

Klobuke in slamnike
vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov
Franc Cerar v Stobu
pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani.
V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka **Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 5,** kjer se sprejema v **sredo** in **soboto.**

Vzajemna posojilnica
(poprej Vzajemno podporno društvo)
V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 19,
poleg ursulinske cerkve
obrestuje hranilne vloge po čistih
4%
Za hranilne vloge jamčijo člani z jamstveno **glavnico 3,000.000 K** ter **zakladi** v znesku **600.000 K.**
Posojila na zemljišča, osebni kredit (menice, tekoči račun), na zaznambo službenih prejemkov i. t. d.
Prodaja srečk državne razredne loterije.

Priporoča se veletrgovina z železnino
„MERKUR“
PETER MAJDIČ, CELJE.

KUPUJTE
LE PRI:
JOS. PETELINCU
LJUBLJANA - Sv. Petra nasip 7.
če rabite **šiv. stroje** za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele. Istotam vse potrebščine za **sivilje, krojače in čevljarje** ter vse galanterijsko blago **na drobno in debelo**
Cene solidne! Postrežba točna

H. Suttner
Ljubljana 3,
Mestni trg 23.
Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.
Zahtevajte cenik zastonj in poštnine prosto.

WIENER INTERNATIONALE MESSE
11.-17. SEPTEMBRA 1921
Obiskovalci velesejma naj se obrnejo radi stanovanja na Wohnungsnachweis der Wienermesse, Wien II., Aspernbrückeng. 2.
Vsa pojasnila radi olajšav pri potovanju pri avstr. konzulernih agenturah in v pisarni Wienermesse, Wien II., Aspernbrückeng. 2.
Gledališki, koncertni in kino semenj
od 4. do 25. septembra 1921.

POLNOGUMIJASTI OBROČI
za tovorne avtomobile
PNEVMATIKO
za kolesa in avtomobile
KOLESA
AVTOMOBILI
najceneje.
J. GOREC,
LJUBLJANA
Gosposvetska cesta 14.

Eksportna hiša „LUNA“
MARIBOR, SLOMŠKOV TRG STEV. 11.
Samozastopstvo tovarne glasbil LAZAR STERN, BLEISTADT, ČESKA.
Stalno skladišče akordeonov, ustnih harmonik, violin, citer, plunk, kitar, kakor vseh vrst strun in godbenih delov.

Parna žaga Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste **okrogli les,** kakor tudi cele **gozdne parcele.**

COSULICH-LINE
(prej AUSTRO-AMERIKANA)
Trst-Amerika prevaža potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja voznih listkov.
Simon Kmetec glavni zastopnik za Slovenijo. **Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.**
Odplov brzoparnika Presieent Wilson 18. septembra, poštnega parnika Argentina 30. avgust in poštnega parnika Belvedere 22. oktobra 1921.

Halo!
Kdor reflektira na najcenejšo reklamo in anonce, naj se obrne na
LEOP. MAJNTINGER
protokolirani anončni in reklamni zavod „HERMES“.
Ljubljana 7. Zg. Siška 89.

Cunard Line
Angleška parobrodna družba.
Odprava potnikov I., II. in III. razreda preko
Trsta, Reke in Cherbourga v NEV-YORK.
Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.
Natančna pojasnila daje:
Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica Šl. 26.

Naročajte in širite „Slovenca“!

Prvovrstna kolesa Puch
pneumatiko DUNLOP-REITHOFFER-HUTCHINSON
priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Miši, podgane, stenice, ščurki
z vsa golazen mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12. za podgane K 16; za **ščurke** posebno močna vrsta K 20; tinktura za **stenice** K 15; uničevalec **moljev** K 10 in 20; prašek proti **mrčesom** K 10 in 20; mazilo proti **ušem** pri **ljudeh** K 5.—12.; mazilo za **uši** pri **živini** 6.—12.; prašek za **uši v obleki** in **perilu** K 10 in 20; tinktura proti **mrčesu** na **sadju** in **zelenjadi** (uničev. rastlin) Prašek proti **mravljam** K 10.
Pošilja po po vzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.